

NOWOŚĆ!

STANISŁAW STRONSKI

**BIAŁY ORZEŁ
W KORONIE Z KRZYŻEM**

Stron 40. Cena 3/- plus porto

Na zamówienie wysyła:

Katolicki Ośrodek Wydawn.
VERITAS
12, Praed Mews, London, W.2

GAZETA NIEDZIELNA

CENA 6 PENSÓW

PRICE 6 D.

PRENUMERATA

miesięcznie 2/6

kwartalnie 7/-

półrocznie 14/-

rocznie 28/-

ROK 6.

LONDYN, 12 września 1954

NR. 37/281

Sprawa Charlie Chaplina

Przewrotność komunistycznej propagandy „pokoju“

Przed trzema miesiącami w willi Manoir de Bains w Corsiero nad Lozanną, delegaci komunistycznej Światowej Rady Pokoju wręczyli Charlie Chaplinowi tzw. nagrodę pokoju za rok 1953 w postaci dyplomu oraz 100 milionów franków francuskich. Impreza ta dała całej prasie komunistycznej, a w Polsce szczególnie „Trybunie Ludu“ okazję do peanów na cześć genialnego aktora filmowego, w których wszakże nieostrożność piewców tego wydarzenia, Ireny Merz i Zygmunta Broniarka spowodowały, iż znaczną część tych wywodów można bezpośrednio skierować przeciw komunizmowi i jego przewrotnej propagandzie „pokoju“.

CZY CHAPLIN JEST KOMUNISTĄ?

Trudno o tym wyrokować z całą pewnością. Jest faktem, że po niedawnym jego wyjeździe do Anglii władze amerykańskie odmówiły mu prawa powrotu do Stanów Zjednoczonych, co prasa powszechnie tłumaczyła komunistycznymi sympatiami Chaplina. Faktem jest także, że Chaplin wyjechał następnie i zamieszkał w Szwajcarii. „Trybuna Ludu“ twierdzi, że Chaplin nie jest komunistą i rewolucjonistą. Otrzymanie jednak nagrody z rąk międzynarodowej organizacji dywersyjnej, istniejącej pod kierownictwem komunistycznym a pod nazwą Światowej Rady Pokoju świadczy, co najmniej, że komuniści uważają go za swojego człowieka i radzi by połączyć swą „pokojową“ akcję z nazwiskiem słynnego artysty o niezwykłym talencie i uluoięca przez długie lata milionów publiczności we wszystkich krajach świata.

„MUSZA ZGINĄĆ DYKTATORZY“

Jakby na ironię, komuniści powołują się przy omawianiu sprawy Chaplina na te jego filmy i takie wypowiedzi, które w istocie rzeczy stanowią druzgocącą krytykę komunistycznej dyktatury. Aż dziw bierze, że „Trybuna Ludu“ tak bardzo liczy na bezmyślność i brak własnego spojrzenia swych polskich czytelników. Oto ni mniej ni więcej, tylko czytamy taki cytat ze słów Chaplina, wypowiedzianych w filmie „Dyktator“ (nazwę filmu skrócono tutaj o słowo „wielki“, film bowiem nazywa się „Great Dictator“ — widocznie wielcy mogą być tylko dyktatorzy moskiewscy, film zaś odnosił się do Hitlera):

„Muszą zginąć dyktatorzy, a władza, którą odebrali ludom — wróci do ludu... Tak długo, jak długo ludzie będą umierali za wolność, wolność nie może zginąć... Żołnierze, nie bijcie się w

obronie niewolnictwa! Walczcie o wolność!... Jednoczcie się w imię demokracji!“

Istotnie, wpadunek „Trybuna Ludu“ jest fatalny — bardzo nieprzyjemny. Któż bowiem z czytelników zdoła zrozumieć te sło-

wa, wszelkiej tyranii, jakiegokolwiek byłaby ona barwy i maści. Ze wojna toczyła się właśnie przeciw Niemcom, nie dziwnego, że główną farykaturalną postacią był Hitler, film jednak ośmieszał nie tylko i nie jedy-

„DZIEWIĘĆ KRĘGÓW AMERYKANSKIEGO PIEKŁA“

„Filmy „Dyktator“ i „Monsieur Verdois“ przeszły — pisze towarzyska Irena Merz — wraz ze swym twórcą, dziewięć kręgów

wiek wyświetlany w Polsce lub w innych krajach w niewoli so-wietkiej, choć tak bardzo go obecnie wychwala „Trybuna Ludu“. Wiadomo nam jedynie, że mmo średniowiecznych tortur inkwizycji amerykańskiej Chaplin i na tym filmie zrobił wielomilionową fortunę, a sam film obiegł ekrany wszystkich kin świata, za wyjątkiem obszarów pod okupacją Rosji, co jeśli jest nieprawdą, niech redaktorzy „Trybuna Ludu“ zechcą sprostować.

ZOSTAŁ KAPITALISTA, BY SIĘ UNIEZALEŻNIĆ OD... KAPITALISTÓW

Może najkonieczniejsze z omawianych wywodów komunistycznych jest twierdzenie, iż „pragnąc się uniezależnić od kapitalistycznych producentów zakłada Chaplin, już jako najpopularniejszy komik w Stanach Zjednoczonych i poza ich granicami, własną wytwórnię filmową“. Czyli innymi słowy, by być niezależnym od innych kapitalistów, sam został kapitalistą i to nie byle jakim, skoro wytwórnię jego powstały również „poza granicami“. Trochę wprawdzie trudno pojąć, jak to było możliwe wobec owych dziewięciu kręgów amerykańskiego piekła inkwizycji, ale skoro tak komuniści piszą, to ludzie w Polsce muszą w to wierzyć. Wielka tylko szkoda, że komuniści nie poradzili wówczas Chaplinowi, by wyrwał się z „niewoli“ amerykańskiej, przybył do Rosji i tam nareszcie w atmosferze wolności, bez przesładowań i inkwizycji, pozakładał swoje prywatne milionowe wytwórnię filmowe. Nikt by mu tam na pewno w tym nie przeszkadzał, zadane NKWD by się jego kapitalizmem nie interesowało i mógłby swobodnie kręcić filmy o dyktaturze Stalina.

Zamiast tego biedny Chaplin, wygnany z Ameryki, klepie biedę w swej luksusowej willi w Szwajcarii, a komunistyczna Rada Pokoju nie może temu biednemu uchodzić pomocą niczym więcej, niż mizernymi 100 milionami franków nagrody.

T. B.

CHCESZ POMÓC INWALIDZIE POLSKIEMU?

Nie zwlekaj! — Złóż dobrowolny datek, na jaki Cię stać — wykup znaczek 1-no szylingowy — zapisz się na członka wspierającego Związku. Możesz to uczynić w każdej organizacji społecznej, która prowadzi akcję zbiórkową na rzecz inwalidów lub przekazać swoją ofiarę bezpośrednio na adres:

Związek Inwalidów Wojennych
P. S. Z., 156, Cromwell Road
London, S. W. 7.

PRZED GROTĄ OBJAWIEŃ W LOURDES
Patrz artykuł na str. 5.

wa inaczej, niż tak, jak je jedynie dziś rozumieć można? Któż z żołnierzy w Polsce nie weźmie sobie do serca apelu „Trybuna Ludu“, by nie walczyć w obronie niewolnictwa? Widocznie redaktorzy komunistycznej trybuny sądzą, iż Polacy na tyle są już przekonani o dyktaturach panujących na Zachodzie a wolności i demokracji panującej w Polsce, iż nikt nie będzie miał żadnych wątpliwości, gdzie o jakie i czyje dyktatury się rozchodzą.

FILM „WIELKI DYKTATOR“

Głośny film „Wielki Dyktator“, zresztą druzgocąca satyra na ustroje hitlerowskie i faszystowskie, był w zasadzie krytyką wszelkiej dyktatury jednostki, wszelkiego bałwochwalstwa „wo-

nie dyktatorów hitlerowskiego i włoskiego, ale samą dyktaturę jako formę sprawowania rządów. Można by w nim zmienić bardzo niewiele: chyba tylko kilka nazwisk oraz przemalować swastyki na sierp i młot i film pasowałby doskonale do systemu dyktatury komunistycznej, a słoneczko-Stalin czy jego następcy mogliby świetnie grać czołowe role w tym filmie.

Mówienie więc i pisanie o wolności, o dyktatorach i o niewolnictwie brzmi na łamach „Trybuna Ludu“ bardzo niepoważnie, bardzo dwuznacznie i obojętnie i bardzo... niebezpiecznie. Lepiej tedy takich wyrazów, zwłaszcza dla polskich czytelników, jeszcze niezupełnie stanowiących stado bezmyślnych baranów, zaniechać.

amerykańskiego piekła. Przemilczano je, bojkotowano, szkolowano. Chaplin został wezwany przed oblicze nowoczesnej inkwizycji — komisji do badania działalności antyamerykańskiej...“

Ludzie, nie wiedzający w Polsce bynajmniej co to jest piekło jakiegokolwiek inkwizycji, albowiem Bezpieka to najniewinniejszy urząd w jedwabnych rekawiczkach obchodzący się ze swymi klientami, pomyślą zapewne, iż chwała Bogu, że żyją w wolnej i demokratycznej Polsce ludowej, a nie w inkwizycyjnej Ameryce gdzie artystów filmowych torturują w średniowieczny sposób za ich przekonania.

Natomiast tu, na zachodzie, nie nam nie wiadomo o tym, by film „Dyktator“ był kiedykol-

KALENDARZYK

WRZESIEŃ 1954

12 n 14 po Ziel. Św.,
Najśw. Imienia Maryi
13 p Filipa, Eulogiusza b.
14 w Podwyższenie Krzyża św
15 s Suchedni, 7 Bolesci N.M.
16 c Korneliusza P.m.,
Cypriana
17 p Suchedni, Stygmatów
Franciszka w.
18 s Suchedni, Józefa
z Cupertino

FAZY KSIEŻYCA

Niedziela, 12 września.
Pełnia.

KTO ODBUDOWUJE I ODNAWIA
POLSKI KOŚCIÓŁ W LONDYNIE

W dalszym ciągu ofiary nadal
deszły:

Z Londynu: Józef Behunke 10
s. Spozza Londynu: J. Stachnicki
od Polaków w Luton — £ 4;
Dr W. Skiba, Arley — £ 5; A.
Bielawska, Luton — £ 1; ks.
Prob. M. Bossowski ze składki z
okazji pielgrzymki w Hednesford
— £ 25; S.W. Northwick
Hostel — £ 1; ks. Prob. S. Borek
od parafian w Swindon —
£ 2; F. Klasa, Scunthorpe — 5.
Razem £ 3.00.6.

NASZA AKCJA
MIŁOSIERDZIA

LISTA OFIAR NR 37

Wincenty Gawronski 10 s., S.
Rejmanowie £ 1.1.0, „Drucik” £
s., P. Trzeciak 1 s., P. Rybciak
1 s., P. Makarewicz 1 s., P. Jaguszo
wa 1 s., P. Gdaniec 3/6, A.
B. £ 1.
Razem £ 2.19.6.

ODPOWIEDZ NA TELEGRAM
DO OJCA ŚW. Z HEDNESFORD

Podczas pielgrzymki w Hednesford
w dniu 15 sierpnia br. wysłano do
Ojca św. depeszę tej treści:

Jego Świątobliwość Papież
Pius XII. Miasto Watykańskie.
My, Polacy zebrani na pielgrzymce
w Hednesford, Staffs., W. Brytania,
dnia 15 sierpnia, z okazji święta
Wniebowzięcia Najświętszej Maryi
Panny, Królowej Polski i rocznicy
Cudu nad Wisłą, składamy Waszej
Świątobliwości wyrazy synowskiego
przywiązania i wdzięczności za
pamięć o naszym nieśczęśliwym
narodzie. Zapewniamy, że tak jak
nasi Ojcowie i Rodacy w Kraju
pozostaniemy wierni Tej, której
święto dzisiaj obchodzimy.

Ks. F. Kącki
za Komitet Organizacyjny
uroczystości w Hednesford.

W dniu 25 sierpnia nadszedł z
Watykanu telegram następującej
treści:

Ks. Kącki, St. Michaels
Church, Moor Street, Birmingham
4.

Najwyższy Arcypasterz serdecznie
wzruszony hołdem i miłością Polaków,
którzy w Hednesford uczcili pobożnie
do Nieba Wziętą Bogurodzicę, przesyła
im pełne pociechy i niezawodnej
nadziei życzenia oraz miłościwie
im błogosławi.

MONTINI
Prosekretnarz

SZTANDAR Z ASHBY
W RZYMIE

Pod takim nagłówkiem umieszcili
„Melton Mowbray Times” z dnia
19 ub.m. obszerny artykuł o
Polskiej Sodalicyjy Mariańskiej z
Ashby Folville.

Tygodnik angielski zamieścił
fotografię sztandaru Sodalicyjy i
zaznaczył z dumą że został on
wybrany przez ks. Arcybiskupa
Gawliny, aby na zjeździe Sodalicyjy
odbywanym w roku maryjnym w
Rzymie reprezentował tam
Polonię z W. Brytanii.

CZTERNASTA NIEDZIELA
PO ZIELONYCH ŚWIĘTACH

LEKCJA

(Gal. 5. 16-24)

Bracia: Według ducha postępujcie, a pożądliwości ciała nie ulegajcie. Ciało bowiem pożąda przeciw duchowi, a duch przeciw ciału, bo sprzeciwiają się one sobie nawzajem, abyście nie czynili, cokolwiek chcecie. Jeśli duch wam kieruje, nie jesteście pod Zakonem. A jawne są uczynki ciała, takie jak porubstwo, nieczystość, bezwstyd, rozpusta, balwochwalstwo, gwałt, nieprzyjaźń, swary, zawiści, gniewy, zwady, niesnaski, odstępstwa, zazdrości, zabójstwa, pijaństwa, obżarstwa i tym podobne: o których mówię wam

jak i przedtem mówiłem, że ci, którzy takich rzeczy się dopuszczają, królestwa Bożego nie dostąpią. A owocem ducha jest miłość, wesele, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wspaniałomyślność, łaskawość, wierność, skromność, wstrzemięliwość, czystość. Przeciw takim nie ma Zakonu. A ci, którzy są Chrystusowi, ciało swe ukrzyżowali wraz z namiętnościami i pożądliwościami.

EWANGELIA

(Mat. 6, 24-33)

W on czas: Rzekł Jezus uczniom swoim: Nikt nie może dwóm panom służyć, bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo przy jednym stać będzie, a drugim wgardzi. Nie możecie Bogu służyć i mamoniem. A przeto powiadam wam, nie troszczcie się o życie wasze, co byście jedli, ani o ciało wasze, w co byście się przyoblec mieli. Czyż życie nie jest ważniejsze niż pokarm, a

ciało niż odzienie? Wejrzyjcie na ptaki niebieskie, że nie sieją, ani żną, ani zbierają do gumien, a Ojciec wasz niebieski żywi je. Czyście wy nie daleko ważniejsi niżli one? I kto z was rozmyślaniami może dodać do wzrostu swego łokieć jeden? A o odzienie czemu się troszczycie? Przypatrzcie się lilii polnym jako rosna: nie pracują, ani przędą. A powiadam wam, że nawet Salomon we wszelkiej chwale swojej nie był tak przybrany, jako jedna z nich. Jeśli więc tę trawę polną, która dziś jest a jutro będzie w piec wrzucona, Bóg tak przyodziewa, jakoż daleko więcej was, malej wiary. Nie troszczcie się tedy, mówiąc: Co będziemy jeść, albo co będziemy pić, albo czym się będziemy przyodziewać? Bo o to wszystko poganie się pilnie starają. Albowiem wie Ojciec wasz niebieski, że tego wszystkiego potrzebujecie. Szukajcież tedy naprzód królestwa Bożego i sprawiedliwości jego, a to wszystko będzie wam przydane.

OFIARA MSZY ŚW.

Ofiarowanie wina i wody

Po ofiarowaniu kapłan nalewa do kielicha wina i wody, które w ampułkach podają ministranci. We Mszy św. z asystą diakona nalewa do kielicha wino, a subdiakon wodę. Przed waniem do kielicha wody kapłan ją błogosławi (z wyjątkiem żałobnych Mszy św.).

Wody dolewa tylko kilka kropli, tak aby w swej istocie wino się nie zmieniło i mówi: „Boże, których godność ludzkiej natury przedziwnie stworzył, i jeszcze przedziwniej naprawił, daj nam przez tajemnicę tej wody i wina, abyśmy mieli uczestnictwo w Bóstwie Tego, który człowieczeństwa naszego raczył stać się uczestnikiem, Jezus Chrystus, Syn Twój, Pan nasz, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.”

Wino miesza kapłan z wodą, gdyż tak uczynił podczas ostatniej Wieczerzy Pan Jezus, za którego czasów pito zawsze wino zmieszane z wodą. O tym

z mieszanu czytamy już w najstarszych, odnoszących się do Mszy św., opisach liturgicznych z II wieku.

Wino oznacza Chrystusa, wodę — nas, ludzi. Toteż kapłan błogosławi tylko wodę. Połączenie odrobiny wody z winem uzmysłwia nam cel uczy o arnej Kościoła świętego i cel Odkupienia: ubóstwienie i przemienienie natury ludzkiej.

Napełniony kielich kapłan podnosi ku górze. W średnich wiekach diakon podtrzymywał podstawę kielicha, który był wówczas duży i ciężki. Kapłan mówi w liczbie mnogiej: „Ofiarujemy Ci, Panie, kielich zbawienia, zebrząc Twojej łaskawości, zby przed oblicze Boskiego majestatu Twego za nasze i całego świata zbawienie wstąpił jako wonność wdzięczna. Amen.”

Słowa „kielich zbawienia” uprzedzają chwilę blskiej konsekracji. Kapłan stawia kielich na ołtarzu i pochylony mówi:

„Pokornych duchem i skruszonych w sercu, przyjmij nas, Panie, a ofiara nasza niech tak się dziś dokona w obecności Twojej, aby się stała przyjemną Tobie, Panie Boże.”

Modlitwa ta jest wyjęta z pism Daniela proroka (r. III, w. 39-40). Odmawiali ją trzej młodzieńcy w piecu ognistym, gdy nie mogąc złożyć Bogu ofiary całopalnej, zamiast niej, siebie oddali Panu.

Podczas Kongresu Eucharystycznego w Budapeszcie w 1938 r. każde dziecko węgierskie ofiarowało ziarno pszenicy na chleb i winne grono na wino do Mszy świętej, którą celebrował legat papieski kardynał Pacelli, dzisiejszy papież Pius XII.

A my oddaliśmy Bogu odrobinę powszedniego chleba i nieco wina, jako symbol oddania naszego własnego życia, siebie samych. W obliczu potęgi i świętości Bożej są to znikome dary, więc prosimy pokornie: przyjmij nas, Panie!

M. D.

Pielgrzymka Maryjna Polaków w Niemczech
w Ludwigshafen — Oggersheim

W niedzielę 8 sierpnia Polskie Oddziały Wartownicze w Niemczech z Centrow Mannheim i Kaiserslautern oraz Polonia w Mannheim i okolicy wzięły udział w pielgrzymce maryjnej do cudownej, łaskami słynącej statuy Matki Boskiej w kościele oo. franciszkanów w Ludwigshafen-Oggersheim.

Uroczystość zorganizował ks. Juliusz Janusz, naczelny kapłan Oddziałów Wartowniczych i proboszcz parafii polskiej w Mannheim. Mimo niesprzyjającej pogody około 900 osób wzięło udział w tej pięknej manifestacji religijnej i narodowej.

O godz. 15 przybył ks. prałat E. Lubowiecki, Wikariusz Generalny dla Polaków w Niemczech, powitany przez orkiestrę wartowniczą Centra w Kaiserslautern „Hasłem Wojska Polskiego”. Po powitaniu pasterza przez duchowieństwo polskie oraz przedstawicieli dowództwa O.W. i miejscowej Polonii, ruszył ku kościołowi wielki pochód przy dźwiękach pieśni „Cześć Maryi”, granej przez orkiestrę. W kościele franciszkańskim, mającym polskie tradycje, ponieważ ufundowała go Polka Elżbieta Radziwiłłówna, żona jednego z książąt niemieckich. Ks. kano-

nik Janusz powitał dostojnego gościa imieniem Oddziałów Wartowniczych i wiernych parafii mannhaimskiej.

Uroczystą Mszę św. sprawił ks. prałat Lubowiecki w asyście księży kapłanów polskich i słowackich. Obecni byli również księża lotewscy, oraz prałat niemiecki z Mannheim. Piękne kazanie maryjne wygłosił przybyły z Paryża ks. prof. Burian.

Po Mszy świętej i odmówieniu litanii do Matki Boskiej oraz modlitwy roku maryjnego wyruszyła procesja, prowadzona przez ks. Lubowieckiego przy śpiewie pieśni „Twoja cześć, chwala”. Procesja poprzedzana przez orkiestrę wartowniczą grającą pieśni maryjne i eucharystyczne wywołała wielkie wrażenie wśród miejscowej ludności: wielu katolików niemieckich dołączyło do pochodu.

Na zakończenie uroczystości odbyła się akademie maryjna. Zebranie zagal w języku polskim i niemieckim ks. kanonik Janusz, po czym p. Stefan Szczepaniak prezes Związku Polaków w Niemczech wygłosił piękne patriotyczne przemówienie, w którym podkreślił szczególną opiekę Matki Boskiej nad narodem polskim.

W dalszym ciągu programu wystąpił chór „Echo” Związku Polaków w Mannheim, solista F. Gandor, który odśpiewał „Ave Maria”, p. Maryla Jaśkówna córka zasłużonego miejscowego działacza polskiego, dzieci ze szkoły polskiej Mannheim — Sandhofen oraz Eugeniusz Klimczak, sierżant Oddziałów Wartowniczych, który deklamował wiersz Józefy Radziwiłłowskiej „Na aresztowane ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego.”

Chórowi towarzyszyła orkiestra Kompanii 4094, w przeważeniu koncertowała doskonała orkiestra 6950 Labor Center pod dyr. por. Edmunda Więkowski.

Zebrani na akademii w liczbie około 800 osób uchwalili przez aklamację wysłanie depeszy holdowniczych do Ojca świętego i ks. arcybiskupa Gawliny.

Na zakończenie przemówił ks. prałat Lubowiecki dziękując organizatorom i uczestnikom pielgrzymki, po czym uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu „My chcemy Boga” a orkiestra odegrała hymny narodowe polski i amerykański.

L. B.

KRONIKA
Katolicka

= Ażeby nie być pozbawionym pod rządami komunistycznymi Sakramentów św. i dzieł swych nie narażać na wpajanie w nie w szkołach przekonania, że Boga nie ma, dziesiątki tysięcy mieszkańców Vietnamu komunistycznego opuściło wszystko, co mieli w nieruchomościach i ruchomościach, zabierając jedynie to, co można unieść ze sobą.

Ojciec św. dowiedziawszy się o tym niecodziennym na czasy dzisiejsze umiłowaniu wiary ponad wszystko co ziemskie, przesłał dla uchodźców swe szczególne błogosławieństwo, zapewniając ich, że jest z nimi „wielkimi wyznawcami Chrystusa”.

= Wikariusz generalny dla Ukraińców mieszkających w Anglii, ks. A. Malinowskyj, otrzymał od Ojca św. nominację na prałata domowego.

= W wykonaniu konstytucji apostołskiej „Exsul Familia” św. Kongregacja Konsystorialna przyznała kapelanom okręgowym wiele przywilejów, m.in. udzielania Sakramentu Bierzmowania podróżującym, jeśli są w niebezpieczeństwie życia; odprawiania Mszy św. o wpół do pierwszej po północy w dzień Bożego Narodzenia i o północy z dnia 31 grudnia na 1 stycznia; odprawiania dwóch Mszy św. w niedziele i święta. W kanonie Mszy św. ma być wymieniane tylko imię Ojca św., bez wymieniania imienia biskupa, a obowiązku Komunii św. wielkanocnej marynarze mogą dopełniać w ciągu całego roku.

POZYTECZNE
WYDAWNICTWA
ZWIĄZANE Z MSZĄ ŚW.TABLICZKA
Z MINISTRANTURĄ

Estetyczne dwubarwne tabliczki z ministranturą do użytku przy ołtarzu.

Objaśnienia polskie. Poręczny format.

Cena: na kartonie 2/6; w oprawie z plastiku 4/- plus porto.

JAK POPRAWNIE
SŁUŻYĆ DO MSZY ŚW.

Przystępnie opracowany sposób bezbłędnego służeńia do Mszy św. wraz z ministranturą, modlitwami i wymową łaciny.

Stron 40.

Cena 2/6 plus porto.

MSZA ŚW. RECYTOWANA
PO POLSKU ZE ŚPIEWEM

Książeczka, która uczy pełnego, zbiorowego uczestnictwa w Ofierze Mszy świętej przez wspólne recytowanie po polsku niektórych jej części na przemian ze śpiewem pieśni kościelnych.

Stron 32.

Cena 2/- plus porto.

Na zamówienia wysyła:

Katolicki Ośrodek Wydawniczy
„VERITAS”
12, Praed Mews, London, W. 2.

GAZETA NIEDZIELNA

Niedziela, 12 września 1954

O TYM ZAPOMINAĆ NIE WOLNO

Dziwna umysłowość wykazuje rozegrana ostatnio, po ukazaniu się książki „Bicz swastyki”, polemika między zwolennikami zapominania i niezapominania przeszłości. Okazuje się, po raz już nie wiadomo który, że istnieje koła, którym się wydaje, iż puszyczenie w niepamięć zbrodni niemieckich z ostatniej wojny jest najlepszą polityką antykomunistyczną. Mają one złudzenia zyskiwania sobie niemieckiej sympatii współpracy przy montowaniu obronnego frontu antysowieckiego przez przekreślenie przeszłości, przez zwalanie winy na jakichś nieuchwytnych kilku, czy kilkunastu odpowiedzialnych. Wyrazem tych tendencji są liczne listy, pojawiające się w prasie brytyjskiej, z katolicką włącznie.

Nigdy nie głosiliśmy nienawiści do Niemców i głosić nie będziemy, nawet w wypadku wojny. Chrześcijanin powinien jednak więcej kochać swą ojczyznę, niż nieprzyjaciół. To wystarczy, by wobec ojczyzny spełnić swój obowiązek, a w razie potrzeby by gotów poświęcić życie. Ale nienawidzimy zła, które tryumfowało w okresie niemieckiej okupacji, a które niejednokrotnie drzemie pod powierzchnią codzienności w Niemczech, by wystąpić w całej swej grozie przy łada okazji.

Morze zbrodni dokonanych przez Niemców w Polsce, w innych krajach świata, a zwłaszcza w niesławnych obozach koncentracyjnych jest tak olbrzymie, że trudno ogarnąć je okiem. Zakres zbrodni przekracza wyobraźnię przeciętnego człowieka, a nagromadzenie sadyzmu i nikczemności jest tak wielkie, że każdy wzdyga się na same ich wspomnienie. Czy jednak wolno o tym zapominać dlatego, żeby pamiętaniem nie robić sobie przykrości?

Nazywanie zła złem i wskazywanie dobra, to jedyna droga do naprawy tego, co się stało. Zamazywanie przeszłości, schlebienie pysze Niemców, dziś tryumfującej, że oto ich teraz potrzebują, nie tylko nie przyniesie dobra, ale może przynieść powtórzenie zbrodni i zachęcić tylko do staranniejszego ich maskowania.

Szatana nie zwalcza się belze bubem. Sprawie frontu antysowieckiego nie pomoże puszyczenie zbrodni niemieckich w nie pamięć. Przeciwnie, osłabi tylko moralne podstawy walki z komunizmem jako ze złem.

Wszak zarówno w hitleryzmie jak i w komunizmie zasadniczym złem jest wspólne im odrzucanie pojęcia człowieka „na obraz i podobieństwo Boże”. Pogarda dla człowieka była podstawą stosunku do ofiar obu tych systemów. Wyzwolenie się z więzów moralnych nałożonych przez Boga na człowieka jest głównym niebezpieczeństwem obu tych doktryn. Tym więcej zatem trzeba pamiętać jak łatwo człowiek może stać się zbrodniarzem.

Choćby wolanie nasze było „wołaniem na puszycze”, uważamy za potrzebne przestrzeganie wszystkich, by sprawiedliwości i miłosierdzia, które są cnótami chrześcijańskimi, nie mieszały i naiwnością i obłudnym zapominaniem o tym, czego zapomnieć nie wolno.

P.

Z POLSKIEGO PUNKTU WIDZENIA

Pogróżki Bühler-Höhe

Po ostatecznym odrzuceniu przez Zgromadzenie Narodowe Francuskie w Paryżu, 30 sierpnia br., zatwierdzenia umowy wstępnej z 27 maja 1952 o Europejskiej Wspólnocie Obronnej, bardzo znamienne... odezwały się Niemcy.

W miejscu wywczasów letnich kanclerza dra Konrada Adenauera, Bühler-Höhe w Schwarzwaldzie, zebrała się 1 września rb. rada ministrów zachodnio-niemiecka z Bonn z uczestnictwem przewodniczących stronnictw większości rządowej.

Odmowa francuska wywołała oczywiście zaniepokojenie we wszystkich krajach, które od dwu lat z górą liczyły na wejście jednak w życie Europejskiej Wspólnoty Obronnej. W Waszyngtonie p. Foster Dulles złożył 31 sierpnia rb. oświadczenie, wyrażające ubolewanie a zarazem gotowość współdziałania w innym załatwieniu sprawy. W Londynie rada ministrów pod przewodnictwem p. Churchilla, 1 września rb., uchwaliła podjęcie starań o rychłą naradę w Londynie przedstawicieli ośmiu państw, związanych ściśle i luźniej ze sprawą obrony zachodnio-europejskiej, tj. St. Zj. Ameryki, Wielkiej Brytanii, Francji, Belgii, Holandii, Luksemburga, Włoch i Niemiec.

Natomiast po naradzie w Bühler-Höhe wydano doniesienie urzędowe niemieckie, któreemu wydzwięk nadało... wyłączenie Francji z przewidywanych dalszych narad.

PIĘĆ WYTYCZNYCH

Doniesienie o uchwałach powziętych w Bühler-Höhe stwierdziło, że

...ustalono następujące wytyczne:

1. dalsze prowadzenie polityki

zespolecia europejskiego z narodami godzącymi się na nie i narady w sprawie zespolecia w zakresie zbrojnym z tymi krajami, które zatwierdziły lub są w toku zatwierdzania (Włochy) układu o Europejskiej Wspólnocie Obronnej;

2. przywrócenie suwerenności (pełnej) Niemiec;

3. udział Niemiec w obronie zachodniej bez żadnych różnic między nimi a innymi;

4. załatwienie sprawy pobytu wojsk innych krajów (tj. wojsk okupacyjnych) w Niemczech Zachodnich w drodze zawarcia umowy;

5. rokowania niezwłoczne ze St. Zj. Ameryki i z Wielką Brytanią.

To wyłączenie Francji jest oczywiście rozmyślnie i jaskrawo wyzywające.

Nie jest to też pierwszy objaw takiego wyzywającego stanowiska Bonn, lecz przyjęty ostatecznie świadomie tryb postępowania.

Przed zamierzoną w Paryżu na sierpień rozprawą Zgromadzenia Narodowego w sprawie Europejskiej Wspólnoty Obronnej zapowiedziany był przyjazd do Bonn, na 7 lipca rb., stałego podsekretarza stanu francuskiego spraw zagranicznych p. Guérin de Beaumont, celem narad w tej sprawie. Wówczas, dnia 2 lipca rb., kanclerz Adenauer ogłosił nieoczekiwane oświadczenie, z góry ustalające, do czego Francja ma się dostosować. Przyjazd przedstawiciela francuskiego został odwołany.

Było to również świadome zastrzeżenie.

ODWRÓCENIE POJĘĆ

Nie byle jakie jest to widowisko, gdy Niemcy sadząją Francję na ławie oskarżonych po

trzech kolejnych wielkich napaściach na nią w latach 1870, 1914-1918 i 1939-1945.

W chwili zakończenia ostatniej wojny, w roku 1945, po straszliwych spustoszeniach i zbrodniach niemieckich w Europie, nawet w Niemczech nie ośmielano się przeciwstawić podstawowemu pojęciu na przyszłość:

1. długoletniej okupacji i przeobrażenia sposobu myślenia i działania niemieckiego, skierowanego ku zaborom i zbrodniom;

2. niedopuszczenia odbudowy sił zbrojnych niemieckich.

Stan rzeczy w Europie, po Łabę opanowanej a poza Łabę zagrożonej przez Rosję, ułatwił Niemcom Zachodnim w osobie ich wybitnego przewodcy Adenauera szybki rozwój gry politycznej celem zrzucenia wszelkich następstw własnych najadów i zaborów.

U podstaw tej gry tkwi oświadczenie, jakoby zbrojenie Niemiec było potrzebne tylko Zachodowi, gdy w rzeczywistości najbardziej i śmiertelnie zagrożone przez Rosję są Niemcy, tak iż Niemcy każą sobie płacić za to co im jest najpotrzebniejsze.

Dzisiaj, jak w wytycznych z Bühler-Höhe, żądają już pełnej samodzielności, bez żadnych ograniczeń i zabezpieczeń, oraz pełnej swobody zbrojeń, a gdy to uzyskają od Zachodu, niby przeciw Rosji, istnieje możliwość porozumienia się Niemiec z Rosją kosztem innych, potwierdzana stałymi doświadczeniami od XVIII wieku.

Niemcy kanclerza Adenauera, dziś już dybiące na Polskę i wyłączające Francję, podjęły swój stary pochód zaborczy już w siedmiomilowych butach.

St. St.

GAZETA NIEDZIELNA
Tygodnia
KRAJOWA WYDAWALNIA WARSZAWA

— W piętnastą rocznicę wybuchu wojny Rada Trzech wydała orędzie do obywateli Rzeczypospolitej, Polaków w wolnym świecie.

Orędzie podpisali: Wł. Anders, T. Arciszewski i E. Raczyński.

— Rada Naczelną Armii Krajowej stanęła na stanowisku, że w obecnej sytuacji w zakresie gotowości żołnierskiej będzie współpracować z władzami wojskowymi, na których czele stoi gen. W. Anders.

— Prezes Rady Nacz. A. K., gen. T. Bór Komorowski wyjechał w dniu 9 maja do Stanów Zjednoczonych, gdzie zabawi około 2 miesięcy i odwiedzi szereg ośrodków polonijnych, które go zaprosiły do udziału w uroczystościach związanych z 10 rocznicą Powstania Warszawskiego.

— P. August Zaleski mianował 3 września swym następcą księcia Eustachego Sapieha, przebywającego w Nairobi, w Kenii. Książę Sapieha liczy 74 lata, jest więc starszy od p. Zaleskiego.

Komunikat agencji PAT-a zawiadamia, że „ze względu na tury technicznej” przesuwa się wybory do Rady Rzeczypospolitej z 12 września na 7 listopada. Wynika z tego, że grupa zamkoma raczej woli obecnie nie próbować swych sił i liczy na wzrost liczby zwolenników do tego terminu.

W ostatnim czasie nastąpiły rozłamy w dwu organizacjach politycznych. Z Ligi Niepodległości wysłała grupa z pp.Hryniewskim, na czele i „zespołem młodego pokolenia L.N.” z Niezależnej Grupy Społecznej wysłała grupa, która utworzyła Niezależny Ruch Społeczny.

ŻYCIE POLITYCZNE EMIGRACJI

PROGRAM PRAC EGZEKUTYWY ZJEDNOCZENIA NARODOWEGO

Debata w Tymczasowej Radzie Jedności Narodowej

W dniu 1 września, w 15 rocznicę wybuchu wojny, odbyło się w Londynie kolejne trzecie posiedzenie Tymczasowej Rady Jedności Narodowej, które utworzył jej przewodniczący prezes Bielecki, nawiązując do tej rocznicy i do kampanii wrześniowej. W posiedzeniu uczestniczyła Rada Trzech oraz p. wolana przez nią ostatnio egzekutywa zjednoczenia narodowego z jej przewodniczącym drem Romanem Odzierzyńskim na czele.

W komunikatach prezydium Rady jej sekretarz p. Fallenbuhl zawiadomił o ukonstytuowaniu się poszczególnych komisji Rady, wybranych poprzednio, o przygotowaniu do likwidacji Rady Politycznej wobec osiągniętego zjednoczenia narodowego oraz odczytał szereg listów i depech od Kongresu Polonii Kanadyjskiej i Zjednoczenia Uchodźstwa Polskiego w Niemczech, Francji, Austrii, Szwajcarii i Norwegii, wyrażających całkowitą solidarność Polaków w tych krajach z Aktem Zjednoczenia i poparcie dla tworzących się nowych form systemu naczelnych władz państwowych.

Dr Odzierzyński nakreślił następnie program prac egzekutywy, która ma charakter przejściowy i powinna doprowadzić do odbudowy legalizmu

poprzez objęcie urzędu Prezydenta R. P. przez gen. K. Sosnkowskiego, odbudować autorytet władz naczelnych na terenie wewnętrznym i międzynarodowym, odbudować Skarb Narodowy, którego wpływy znacznie spadły skutkiem przewlekłego kryzysu państwowego, kontynuować i wzmożyć badanie spraw krajowych oraz spraw łączności z Krajem i wyciągnąć z tego wnioski na przyszłość, podjąć obszerną akcję informacyjną wśród swoich i obcych poprzez wydawnictwa, prasę i radio oraz doprowadzić do konsolidacji całego społeczeństwa polskiego w wolnym świecie wokół stworzonego Aktem Zjednoczenia ośrodka niezależnej polityki polskiej.

Dr Odzierzyński apelował o poparcie i współpracę Rady z egzekutywą zjednoczenia narodowego w wykonaniu tych zadań jego zespołu, w szczególności, by przeciwdziałać chaosowi i dezorientacji społeczeństwa, akcji dywersyjnej i oszczerstwom przeciw zjednoczeniu i jego uczestnikom, utrzymywać łączność z całą Polonią zagraniczną, szczególnie z Polonią amerykańską, podjąć akcję brony interesów polskich na gruncie międzynarodowym i stworzyć oraz zabezpieczyć podstawy finansowe dla polskiej działalności politycznej.

W debacie nad exposé dra Odzierzyńskiego przemawiali kolejno pp.: Thugutt (Str. Lud. OJN), Werner (Str. Nar.), Piłsudski (PRW NiD), Grażyński (Liga Niepodl.), Dobrowolski (Str. Pracy Kom. Zagr.), Berka

(Str. Pracy Zarz. Gł.), Lis (Niezal. Grupa Społ.), Bruner (PPS), Stroński (niezależny) i Zaba (niezależny). Wszyscy mówcy, imieniem swych klubów w Radzie, zapowiedzieli poparcie egzekutywy dra Odzierzyńskiego, niektórzy jednak podkreślali jej tymczasowość i konieczność szybkiego doprowadzenia do całkowitej likwidacji kryzysu państwowego przez przekazanie urzędu Prezydenta gen. Sosnkowskiemu i powołanie przezeń nowego, pełnego rządu i rady jedności narodowej.

Uchwalono jednogłośnie jako nagły wniosek stronnictwa Rady Politycznej, które podpisały Akt Zjednoczenia, referowany przez p. Dargasa, by egzekutywa powołała komisję dla zbadania spraw łączności z krajem i by komisja ta przedłożyła Radzie wyniki swych badań z zachowaniem względów bezpieczeństwa oraz wnioski na przyszłość. Uchwała ta obejmuje również tzw. sprawę Bergu.

Do komisji spraw wewnętrznych przekazano wniosek Stron. Narodowego o powołanie komisji dla spraw życia polskiego na uchodźstwie, wniosek p. Lisa podobnej treści oraz wniosek p. Zaby o zorganizowanie referendum wśród Polonii we wszystkich krajach wolnego świata, w którym Polacy mogliby odpowiedzieć na trzy pytania: czy pragną objęcia urzędu Prezydenta przez gen. Sosnkowskiego, czy pragną realizacji Aktu Zjednoczenia oraz czy udzielają poparcia Radzie Trzech.

Również do komisji spraw wewnętrznych przekazano wniosek Stron. Narodowego referowany przez p. Archutowskiego, by z uwagi na przypadającą 26 września rocznicę aresztowania kardynała Wyszyńskiego, Prymasa Polski, pierwsze październikowe posiedzenie Rady poświęcono omówieniu tej sprawy, a wyniki obrad by zakomunikowano rządowi państw obcych w wolnym świecie oraz przekazano do Kraju drogą radiową.

NAJLEPSZY GATUNEK

WYSYLAŁY DO POLSKI NASTĘPUJĄCE PACZKI.
JAKO LISTY POLECONE:

PIEPRZ — Malabar — 1½ funta (675 gramów) £ 1. 2.0
POLSKA HERBATA — 1½ funta (675 gramów) £ 0.14.0
KAWA ziarnista palona ¾ kg (750 gramów) £ 0.15.0
KAKAO Van Houten — 1 lb. (brutto ok. 750 gr.) £ 0. 7.0
CZEKOLADA Van Houten; (razem 675 gr.) £ 0.12.0

Ceny łącznie z przesyłką i ubezpieczeniem.

GRABOWSKI

EXPORT IMPORT LTD.

175, Draycott Avenue, LONDON, S.W.3. Tel.: KEN 0750

TAJEMNICA

POWIEŚĆ

SPOWIEDZI

JÓZEF SZPILMAN

Równocześnie nadjechał powóz przewodniczącego sądu.

— Niech żyje pan prezydent! Niech pan nie pozwoli wymknąć się temu księdzu! — wołano za nim.

Pan Peultier spojrział na tłum z niesmakiem i rzekł:

— Spokojnie! Nie godzi się francuskim obywatelom uprzedzać wyroku sprawiedliwości, albo lżyć świadków lub sędziów. Jeśli się to powtórzy, to każę wojsku otoczyć ulicę i gmach sądowy.

Potem, kłaniając się grzecznie, minął na schodach grupę duchownych.

Na chwilę tłum osłupiał.

— Czy ten Peultier przeszedł do klerykałów? — zapytał szewc.

— Nie, nie, on tak musiał postąpić, żeby klerykali nie krzyczeli, że jest partyjny. Patrzcie, idzie prokurator; ja myślę, że ten pokaze dzisiaj, co umie. Niech żyje prokurator!

Tłum nie przyjął tak łaskawie pana Meunier, który zbliżał się teraz z ciężką teczką pod pachą. Gwizdano i wołano na niego, czy myśli swoimi sztuczkami pozbawić kata nagrody. Kiedy jednak stary adwokat ze spokojem poszedł prosto ku jednemu z głównych krzykaczy i z notesem w ręku zapytał go o nazwisko, wszyscy się cofnęli i rzekli:

— Do kroćset! Ten mógłby nas w końcu jeszcze wpakować!

— Tak — odrzekł adwokat — kto nie ma odwagi przyjąć na siebie skutków publicznej zniewagi, ten lepiej zrobi, jeśli się będzie zachowywał przyzwoicie.

Wystąpienie pana Meunier miało ten kutek, że następne grupy świadków i przysięgłych przedostały się bez zaczepki. Kiedy jednak nadjechał zamknięty wóz oskarżonym, podniósł się taki wrzask i wzd, że mimo turkotu kół po bruku szczególnie zamkniętego wehikułu, do uszu sędzieza Montmoulin dożyć musiały wybuchy wściekłości motłochu, który życzył nieszczęsnemu kapłanowi śmierci z ręki kata. Pojazd wjechał w podwórze, a ponieważ zamknięto zaraz bramę, tłum nie mógł widzieć proboszcza, gdy ten wysiadał otoczony żandarmami prowadzony był do gmachu sądowego. Być może, że niejedni uczyliby litość, gdyby był ujrzał tego wybladłego człowieka, jak modłać się z cicha, szedł po rozstrzygnięcie swego losu.

Wrzawa trwała jeszcze w najlepsze wśród ulicznego tłumu, gdy zbliżył się pan Le Noir z żoną, z dziećmi i z Anną. Piekarz udał się z Karolkiem, Julką i kelnerką do sali świadków, a pani Le Noir, dzięki karie, którą jej dał pan Meunier, na galerię. Jedyne kobiecina umiała się zrećnie przecisnąć wśród oczekującego tłumu wywalczyła sobie doskonałe miejsce, skąd można było dobrze widzieć salę sądową.

— Proszę pana — rzekła śmiejąc się do jakiegoś jegomościa — jeśli mi pan pozwoli tańczyć przed sobą, to ani na włoskę panu asłaniać nie będę, ponieważ jestem niska, a pan wysoki, tymczasem stojąc za panem nie będę widziała. A muszę przecież patrzeć na mojego męża i dzieci, którymi się opiekuję, a które też przed sądem wystąpią.

Jegomość uprzejmie puścił ją przed siebie.

Sala była ogromna, wysoka, światło wpadało do niej przez kopułę. Na przodzie znajdowała się estrada, na niej stoły i krze-

(49) sta sędziów, nieco wyżej, w pośrodku fotel przewodniczącego sądu. Ponad nim wisiał na ścianie wielki, piękny krucyfiks. Wzdłuż prawej ściany sali było wzniesienie dla sędziów przysięgłych, po lewej, również podwyższonej stronie, stała ławka dla oskarżonego. Przed nią był pulpit obrońcy, naprzeciwko oskarżyciela. Służba była jeszcze zajęta ustawianiem krzesel, układaniem na stołach ksiąg i aktów.

Wszedł pan Meunier w sądowym stroju, udał się do swego pulpitu, otworzył tekę i raz jeszcze przejrzał prędko akta; wszystko było w porządku, każdy arkusz na swoim miejscu. Spojrzał na zegarek.

— Jeszcze pięć minut — tyle właśnie, ile potrzeba, aby się przygotować.

Usiadł i ze spokojem wpatrywał się w krucyfiks, szepcząc z cicha modlitwę. Jednakże prędko mu przerwano. Weszła gromadka kolegów i otoczyła go dokoła. Wkrótce potem prokurator zajął swoje miejsce, sztywno skłoniwszy się obrońcy. Pan Meunier zbliżył się do niego i uprzejmie podał mu rękę; młodszy o wiele mężczyzna podał mu końce palców i rzekł:

— Miła mi jest koleżeńska uprzejmość, panie adwokacie! Jeżeli można, proszę o to, abyśmy nie przeciągali zbyt długo tej niemiłej sprawy! Pan ma na swojej liście świadków całą litanię takich ludzi, którzy chyba nic więcej zaświadczyć nie mogą, jak tylko o dobrej opinii oskarżonego. Po co? Jestem sam gotów to podnieść, że proboszcz cieszył się najlepszą opinią. Niech pan skreśli z połowę.

— Z pewnością postaram się nie przeciągać bez potrzeby tej niemiłej sprawy, jak pan słusznie nazwał dzisiejsze posiedzenie i stosownie do tego, jak się ona ukształtuje zrezygnuję z tego lub innego świadka. Czy mogę jednak prosić w zamian także o pewną grzeczność? Byłoby mi miarowicie bardzo przykro, gdyby oskarżenie, dotyczące się jednego kapłana, przybrało charakter oskarżenia całego kapłańskiego stanu.

— Ha, ha! Ma pan na myśli trojańskie: Ab uno disce omnes — jaki ten, tacy są wszyscy! Jeżeli mnie pan nie podrażni, kolego! Ale oto godzina wybiła i wchodzi członkowie sądu.

* * *

Pan Meunier powrócił prędko na swoje miejsce, a sędziowie w uroczystych, urzędowych strojach weszli do sali i zasiedli na fotelach. Równocześnie na swojej trybunie ukazali się przysięgli i chociaż przewodniczący nie ruszył jeszcze dzwonka, umilkł gwar na galerii. Wszystkie oczy zwróciły się teraz na drzwi, którymi miał wejść oskarżony. Na skinienie przewodniczącego otworzono je i w otoczeniu dwóch żandarmów ksiądz Montmoulin wszedł do sali.

Blady, z pochyloną głową, ale ze spokojem i godnością wszedł na środek sali, potem podniósł oczy ku sędziom i skłonił się im. Ujrzał wtedy krucyfiks i smutny uśmiech wykwitł mu na ustach. Odnalazł swego Pocieszyciela, ku któremu będzie mógł podnieść wzrok w ciężkiej chwili. Wydało mu się, że słyszy głos Umęczonego:

— Chodź, weźmij krzyż swój i idź za mną!

Mimowoli położył rękę na sercu i rzekł: — Tak, Panie, ale daj mi Swą łaskę!

To spojrzenie i całe zachowanie się oskarżonego nie uszło wzroku przewodniczącego i przysięgłych. Przewodniczący sądu pomyślał:

— Czyżby on był taki obłudny?

Prokurator mruknął półgłosem, tak, że usłyszeć go mogli przysięgli, w pobliżu których stał jego pulpit:

— Komediant!

W ogóle jednak pierwsze wrażenie, jakie odniesiono na widok oskarżonego, nie było dla niego niekorzystne, nawet pomiędzy widzami. Pani Le Noir na widok więźnia ocierała sobie oczy chusteczką, gdyż blade oblicze proboszcza przy czarnej sutannie jeszcze bledsze się wydawało.

(C. d. n.)

NUMER 35

POZIOMO: 1. U wszystkich ludzi jest czerwona. 4. Kolor w kartach. 6. zaimek. 7. Tytuł tatarski. 9. Mamusia zrobiła z malin. 11. Zaimek wskazujący. 12. Znajdziesz ją w rybie. 14. Część stroju kapłana.

PIONOWO: 1. Ciemno tam jest, ale idziesz dla rozrywki. 2. Nuta. 3. Długi okres czasu. 4. Narzędzie pracy rolnika. 5. Smaczny napój na śniadanie. 8. Nogi bolą jak się długo pod nią idzie. 10. Jest na spodzie statku lub nawet kajaka. 13. Skrót karabinu (zapytaj tatusia).

Rozwiązania z podaniem imienia i nazwiska, wieku i adresu dziecka prosimy nadsyłać do dnia 15 września. Za trafne rozwiązanie przyznamy w drodze losowania nagrodę w postaci kuponu wartości 10 szyl. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu”.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 32

POZIOMO: Strach, el, pętla, uda, bar, jątka, em, arkady.

PIONOWO: Tapir Hela, Łaba, tuje, trawa, dama.

Nagrodę w postaci kuponu wartości 10 szyl. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu” otrzymuje na podstawie losowania Hania Woropaj lat 10, Ashby Folville, nr. Melton Mowbray, Leics.

Następujące dzieci nadesłały ponadto prawidłowe rozwiązania: Andrzej Augustyniak, lat 9, Janusz Bach, Juliusz Heller — 9, Barbara Nowak — 12, Andrzej Potocki — 6, Basia Suder — 7, Andrzej Jarzębowski — 10, Julitta Kubiak — 10, Basia Kwaśnik — 7, Basia Szwedzińska — 9, Zygmunt i Danusia Winnik, Hania Wartanowicz — 7.

	1.	2.	3.	
4.				5.
6.			7.	8.
9.		10.		11.
		12.	13.	
	14.			

WOKÓŁ ARCYPASTERZA POD GROTA NIEPOKALANEJ W LOURDES

GDY MARYI "NADSZEDŁ CZAS" ...

NOWE UZDROWIENIA W CZASIE POLSKICH PIELGRZYMEK

— Jestem nauczycielką z dobrej woli, to znaczy, bez kwalifikacji. Dotąd szło mi dobrze, teraz jestem w kłopotcie, gdyż w tym roku będę miała klasę dzieci z małżeństw mieszanych, a więc albo wcale nie albo słabo mówiących po polsku. Czy mogę otrzymać jakąś radę i w tym zakresie?

— Oczywiście, tym bardziej, że mieliśmy już nieraz listy od ojców, którzy swe dzieci, mówiące w języku matki, chcą nauczyć mówić po polsku.

Otóż jak ma wyglądać „lekcja” prowadzona przez Panią?

Czas trwania około 45 minut. Rozpoczynamy od znaku krzyża św., mówiąc: W imię Ojca...

Znakiem tym kończymy też lekcję, którą układa sobie Pani mniej więcej tak: piosenka (w ogóle dużo śpiewu), prosta, ale nie ludowa, gdyż celem jest nauczenie dzieci mowy potocznej, a nie gwary. Dobra „Pije Kuba do Jakuba”, gdyż jest rytmiczna i łatwo da się skandować. Następnie gra samorodna. To znaczy Pani mówi: — bawimy się „w sklepie”, albo „w autobusie”, „wizytę u doktora”, „śniadanie u Lyonsa” itp. Przy tych zabawach dzieci będą sobie przyswajały wyrazy codziennego użytku. Np. jedne dzieci sprzedają, a inne przychodzą i mówią: dzień dobry, proszę o sól, cukier, chleb itp. w innym dziale tego „sklepu” będą kupowały ołówek, pióro, papier, będą płaciły monetami własnego wyrobu, mówiąc dziękuję, ile, proszę itp. Gra w autobus lub pociąg dzieli dzieci na pasażerów i konduktora, pasażerowie zamiast „sorry” mówią: przepraszam, proszę o bilet za 2 grosze, proszę zatrzymać autobus przy ulicy, jadę do itp. W grze u doktora dzieci mówią i pokazują ręką co je boli, a u Lyonsa wymieniają potrawy, a więc przede wszystkim lody itp.

Przy tych zabawach Pani podpowiada dzieciom nieznanne wyrazy. Po grze wypisuje Pani rysuje wyrazy nowe, które dzieci muszą sobie przyswoić: gdy będą już umiały pisać, niech odpisują z tablicy i w ciągu tygodnia powtarzają w domu.

Radzę też nabyć w I.P.A.K. „Grę wyrazowo-obrazkową” w 2 kompletach, usunąć na razie trudniejsze wyrazy i obrazki i grać jak w loteryjkę; można też kupić loteryjkę angielską i zrobić na niej polskie napisy. Na odpoczynek w czasie lekcji dobrze jest puścić płytę z łatwą piosenką. W przyszłości, gdy dzieci będą rozumiały treść opowiadań, bajek i piosenek same zechcą ich treść odtwarzać, inscenizować.

Trzeba je też uczyć po polsku pacierza i śpiewać „Kiedy ranne” i „Pieśń wieczorna” (dla zaawansowanych).

O jednym proszę zawsze pamiętać, aby dzieci nie były lekcją znużone lub znudzone; dawkować raczej mało, ale zawsze z humorem. Dziecko może być smutne lub oswiałe, nauczyciel musi być pogodny, cierpliwy, wyrozumiały i niehałaśliwy. Trzeba odróżniać naturalny humor, zawsze wskazany, od wesołości, która na dłuższą metę może dzieci nużyć. Złapanie właściwego rytmu pracy ułatwi Pani całe to zadanie, bardzo trudne i przykre dla ludzi bez talentu w tej dziedzinie. Jeżeli zaś Pani pisze, że jest nauczycielką z dobrej woli, na pewno talent ten Pani posiada.

KRZYSZTOF

Polski duszpasterz pisze nam:

Pielgrzymka miała charakter imponującej manifestacji czci dla Matki Najświętszej. Udział w niej wzięło 130 osób, w tym 5 księży, 5 inwalidów, 2 głuchoniemych i 6 dzieci. Jechała z nami też grupa angielska złożona z 380 osób.

W Paryżu, w dniu Wniebowzięcia, wzięliśmy udział w uroczystym nabożeństwie transmitowanym z polskiego kościoła do Kraju. Mszę św. celebrował ks. prob. J. Dryżałowski z Huddersfield, kazanie wygłosił ks. mgr E. Chowaniec, kierownik duchowny naszej pielgrzymki. Po zwiedzeniu zabytków Paryża pielgrzymka ruszyła w dalszą drogę.

W Lourdes dołączyliśmy do pielgrzymki Polaków z Francji, której patronował J. E. ks. arcybiskup J. Gawlina. Polacy, strojami narodowymi, licznymi sztandarami i chorągwiemi, jak i swoim śpiewem, zwracali powszechną uwagę. Mieliśmy wrażenie, że znaleźliśmy się nagle w Polsce.

Pielgrzymkami naszymi można się chętnie chwycić. Wszyscy byli u wiadomości i Komunii św. Ludzie prawie o posiłku nie myśleli, pragnęli tylko się modlić, gotowi słu-

Tegoroczna pielgrzymka Polaków z Wielkiej Brytanii do Lourdes miała charakter szczególny. Owe 130 osób reprezentowało tam tych wszystkich spośród nas, którzy wraz z Kościołem w pełni przeżyją Rok Maryjny. Pielgrzymi nasi wraz z rodakami z Francji, skupieni pod cudowną grota wokół polskiego Arcypasterza, reprezentowali tam Polskę, która w dniu Wniebowzięcia kozyła się u stóp Przczystej Paniienki na Jasnej Górze. Dlatego z pielgrzymki tej dajemy dziś na tym miejscu wrażenia obecnego na niej duszpasterza polskiego oraz kilka obrazków, nakreślonych przez jedną z pątniczek. — RED.

choć choćby dziesięciu kazań w jednym dniu.

Łzy wzruszenia wywołał Ks. Arcybiskup swoim przemówieniem w bazylice Matki Boskiej Różańcowej. Tam poleciliśmy Jej opiece nasze troski i ból oraz losy Kościoła Milczenia za żelazną kurtyną, nasze duchowieństwo, cały kraj i naród polski.

Trzy uzdrowienia, oceniane jako cudowne, miały miejsce w ciągu pięciu dni. Francuzka, dotknięta paralizem obu nóg, w dniu 15 sierpnia o własnych siłach powróciła do domu, gdzie powitała ją niewierzący dotychczas mąż. Dziecko włoskie, od urodzenia nieme, nagle przemó-

wiło w środę 18 sierpnia. Wzięliśmy potem liczną pielgrzymkę włoską, udającą się do Groty Objawień, aby podziękować za tę łaskę. Trzech mężczyzn nosiło na barkach olbrzymią świecę. Belgijka, chora na raka, w czasie procesji dla chorych, została nagle uzdrowiona.

W grupie naszej znajdowała się Polka ze swą matką i dwójkiem dzieci, która przybyła, aby Matce Boskiej dziękować za cud. Miała raka na wątrobie, lekarze już ją odesłali ze szpitala do domu, a ona, ufna w pomoc Niepokalanej, piła wodę z Lourdes.

Pielgrzymka nasza złożyła 41.050 fr. i postanowiliśmy za

nie ufundować wózek dla chorych z napisem: „Polacy z W. Brytanii w Roku Maryjnym 1954.” (koszt 28.000 fr.). Ponadto ofiarowaliśmy w Grocie Objawień dużą świecę i kwiaty, a pozostałe 10.000 fr. złożyliśmy jako ofiarę na 3 Msze św.: w intencji Ojczyzny i narodu naszego; w intencji ks. Prymasa Wyszyńskiego oraz za zmarłych, poległych, spalonych i pomordowanych Polaków.

Na wniosek ks. mgr. E. Chowaniec, kierownika duchowego pielgrzymki, J. E. ks. arcybiskup Gawlina zwrócił się niebawem z apelem do księży Rektorów Misji Katolickich na Emigracji, aby w przyszłości dzień 15 sierpnia, Wniebowzięcia Najsw. Maryi Panny, był dniem powszechnej pielgrzymki polskiej do Lourdes.

Goście podziękowania należą się Instytutowi Polskiemu Akcji Katolickiej w W. Brytanii, organizatorom pielgrzymki i przewodnikom pp. J. Baworowski i p. T. Drwęskiemu, oraz księgom biorącym udział w pielgrzymce za ich starania i opiekę. Specjalne uznanie trzeba wyrazić naszym pielgrzymom za ich, godne Polaków zachowanie się i ofiarność.

Z NOTATNIKA PĄTNICZKI

...A więc przyszedł dzień, który nas oderwał od codzienności, by rzucić pod stopy Najświętszej Panny. Dzięki pomocy bliskich mi osób, które dzieciom moim zaofiarowały opiekę, mężowi wyżywienie po pracy, tak się stało, że ja, której nosa nie widać od roboty, kłopotów i codziennych trosk, jadę do Lourdes.

W Londynie czekają na nas gotowe dokumenty i zęgna nas ks. prałat Staniszewski: „Maryi nadszedł czas”. Rok Maryjny jest pierwszy, jest wielki, święty. Gdy świat zeszedł na ślepe tory, gdy targa się w męce i rozpacz, onieśmielony nie szuka już dróg do samego Boga. Ogląda się za pośrednictwem... za Maryją...

W pociągu dość ciasno, ale nikt nie utyskuje. Rozmowy różne, nawet o truskawkach, co „najpiękniejsze w święcianach byli”, o chorej dwunastnicy itp. Przysiadam się do jednej z pań. Pociąga mnie jej spokojna twarz, mocno związane długie włosy i najczystszy akcent łomżyński.

— Bo to proszę pani było tak: — wyjaśnia mi — jakem w domu była, tożem nieraz se plakała, gdy kompanija szła do Częstochowy. Dzieciom mieli małe, isć mi nijak było, a ja, gdy te śpiewy szły bez nasze pole, toż za nimi hen leciała z płaczem, że isć dalej nie mogę. A to mój Józef (tak mu było) powiada: Zośka, nie buć, dzieci podchówamy, urosnom, to se na Jasną Górę pójdziesz, a dyc nie rzucisz mi domu, ni gospodarki, boć to przez ciebie zmarnieje.

Ano, dzieci urosły, cztery córki zamężne, a ja na obec ziemi. Raz se wracam z kościoła i mówię córkom, że ksiądz tak pięknie o Lurd mówił, że prosili, by ludzie jechali... A moja córka zaro: A to mama córek nie ma, a czy to mama pie może z innymi jechać?

No i złożyły się, dały na drogę i jadę, pani, a serce mi rośnie,

choć nie do Częstochowskiej, a do tej Pani z Lurd jadę.”

W Paryżu, w kościele polskim, w dniu Wniebowzięcia, uczestniczyliśmy we wspaniałej Mszy świętej, byliśmy świadkami poświęcenia sztandaru polskiego i uroczystości święcenia ziela, boć to przecież był dzień Matki Boskiej Zielnej. Polki z Francji dzieliły się z nami kwiatami ze swych święconych wiązanek.

Po południu zwiedziliśmy kościół wiecznej adoracji i kościół szarytek przy Rue du Bac, gdzie leżą zwłoki św. Katarzyny Laboure (tej od Cudownego Medalika). Odwiedziliśmy też polskie seminarium duchowne, serdecznie witani przez Ks. Rektora.

Czas podróży leciał nam szybko. Dzień kończyliśmy modlitwą, ranek witaliśmy „Aniołem Pańskim” i prześliznęliśmy starymi Godzinkami. Aż dziw, że tyle osób umiało je na pamięć, reszta śpiewała z książeczek.

Aż nareszcie zarysowały się wysokie Pireneje. Pociąg jechał coraz wolniej. Wychyliła się biała, smukła bazylika raz drugi, a w końcu znalazła się na stoku przed nami a pod nią widoczna jak na dłoni Grota i posąg Niepokalanej. Oczy lez pełne syciły się tym widokiem. Zerwała się pieśń „Po górach dolinach...”

Po złożeniu rzeczy ruszyliśmy natychmiast do bazyliki. Tłumy przed nami i za nami.

Polacy z Francji powoli opuszczali kościół. Ocierali się o nas. U drzwi bazyliki jest statua Matki Boskiej. Wyciągano do niej ręce, dotykano stóp, kraju sukni. Suwano palcami. Te ręce, ręce! Każde inne, ale wszystkie błagające zmiłowania.

Odrzynałam wzrok od rąk i przenosiłam go na twarz i oczy wychodzących. Wszyscy — jakby niewidzący nic wokoło siebie. Zażawieni, ale nie smut-

ni, poważni jakimś cichym głębokim przeżyciem.

Zaszumiało u stóp Niepokalanej. Słzy sztandary, chorągwie. Niosły je kobiety, nieśli mężczyźni w narodowych strojach i śpiewali tę samą pieśń, którą żegnano nas w Londynie: „Nadszedł czas, ach nadszedł czas...” Polska miłość dla Maryi, rozsunęła się po świecie i jej nie wiodła aż tu do Lourdes wiążąc Polaków.

Bez wstępów znaleźliśmy się przed Grota. Właśnie ks. rektor Kwaśny z Paryża mówił serdecznie do swoich pielgrzymów i do nas: „...Całą swą udręką nieśliście do Maryi, swój ból, zawody, cierpienia, samych siebie... Nie twórzcie się, bo kto pod płaszczem Maryi, ten bez pieszczoty laskawych Jej rąk nie odejdzie... Ufajcie, módlcie się. Żadna siła — nieba wam nie odbierze...”

Ks. arcybiskup Gawlina żegnał pielgrzymkę z Francji i zarazem nas witał. Obeszliśmy wnetrze Groty suwając rękami po skale i wolno szliśmy w górę na plac kościoła, gdzie Arcypasterz długo rozmawiał z nami.

Wieczorem, wzięliśmy udział w procesji ze światłami. Z zapalonymi świecami, tysiące ludzi zdążyło na plac. Nie podobna opisać piękna tego pochodu światła, zygzakami i lukami przecinających plac i aleje. Wszyscy śpiewają „Credo” a potem we wszystkich językach słyhać pieśń o Bernardce i wspólne „Ave, ave, ave, Maria” drży pod niebem odbite przez liczne głośniki.

We wtorek rano ks. Arcybiskup odprawił Mszę św. przy głównym ołtarzu bazyliki dolnej. W kazaniu Arcypasterza uderzyły mnie mocne, nabrzmiałe bólem słowa: „Módlcie się o opamiętanie i rozum dla tych, co nasze sprawy na takie wystawiają próby. Niechże ich Bóg oświeci, rozsądek przywróci, sumienia naprawi!”

Jednocześnie chorzy odbyli kąpiel w wodzie z cudownego źródła. Ułatwił im to i serdeczną ich opieką otoczył ks. prałat Korybut-Daszkievicz z San-Remo.

Fo południu, w czasie zdobytej pół godziny przy Grocie, ks. prałat Daszkiewicz przenoził do nas i przytoczył takie zdanie:

„Mając szczęście nieść Jezusa w procesji dla chorych, błogosławiłem chorego ojca, którego 6-letni synek stał przy noszach. Chłopczyk ten, gdy błogosławiłem ojca, wołał głośno: „Jezu, Jezu, uzdrów mego tatusia, bo jak nie uzdrowisz, to powiem Twojej Mamusi...”

Wzięliśmy i my udział w procesji dla chorych, a przed wieczorem odprawiliśmy Drogę Krzyżową, którą prowadzili po kolei nasi księża.

Byli tacy, którzy odbywali ją bosy. W grocie św. Magdaleny ks. Dryżałowski wygłosił piękną naukę, z której biła głęboka radość, że jesteśmy katolikami, którzy stają obok kapłanów, a by Boga ludziom przybliżyć.

Wieczorem żegnaliśmy na dworcu ks. Arcybiskupa.

Po prywatnych nabożeństwach w środę, rozjechaliśmy się na wycieczki. Kontakt z piękną przyrodą był wytchnieniem po skupieniu modlitewnym, jakby wyprostowaniem ramion do słońca.

Ostatni dzień. Żegnaliśmy Niepokalaną w Grocie, złożyliśmy nasze wota i modlitwy. Jeszcze raz ucałowaliśmy skalę i suwali dłońmi po niej, czerpiąc siłę i błogosławieństwo na drogę. Tegoż dnia pociąg unosił nas na północ.

W domu dzieci przywitały mnie zdrowe i wesołe. Mąż wrócił z pracy, jak zwykle usmiechnięty, serdeczny. Wszystko po dawnemu... Wracało zwykle, dobre, szczęśliwe życie.

Jedna z pątniczek

ZYCIE SPORTOWE

Z KRAJU

— Piłkarze zawiesili mistrzostwa ligi, bo reprezentacja Warszawy i zrzeszenie Kolejarza wyjechały na tournée do Sowie- tów i Bulgarii. W Sowie- tach Warszawa przegrała z Moskwą 1:3 (1:1), a wygrała z Mińskiem 2:0 (2:0).

W Moskwie przyglądało się 80 tysięcy widzów, bramkę zdobył Cieślak. Polacy grali niezłe i wynik remisowy byłby właściwym odzwierciedleniem sił.

W Bulgarii Kolejarz przegrał z drugim garniturem Sofii 1:4 (0:2). Widzów 15.000. Jedy- ną bramkę dla Polaków zdobył A- niola. Pierwszą bramkę Bułga- rzy zdobyli ze spalonego. W o- statnim meczu z Lokomotiv (Ruse) Kolejarz wygrał 4:0 (2:0). Bramki zdobyli: Aniola 2, Smektala i Szularz po jednej. Widzów 15.000.

— W Poznaniu, w biegu na 100 m sprinter Baranowski wy- równał rekord Polski wynikiem 10,5 sek., należący do Kiszki. W biegu na 200 m. Baranowski znajdujący się w znakomitej formie, wyrównał swój rekord życiowy na tym dystansie, cza- sem 21,5 sek.

— W Krotoszynie, w pływaniu na 100 m stylem dowolnym, młodzieńca zawodnicza z Po- znania, Cedro, ustanowiła rek- ord Polski czasem 1 min. 11,6 sek.

— **Tenisowe mistrzostwo Pol- ski — juniorów** w grze pojedyn- czej chłopców zdobył Majewski, bijąc w finale Gasiorka 6:3, 8:6. Mistrzostwo dziewcząt zdobyła Panasiukówna, bijąc w fina- le w dwóch setach faworytkę turnieju, Licisównę.

— **Wyciąg kolarski** na trasie Kraków-Zakopane (110 km) o mistrzostwo Polski wygrał Ha- dasik, w czasie 3 godz. 14,27 min., przed Zdunkiem w czasie 3 g. 14,52 min. Startowało 93 ko- larzy, wyciąg ukończyło 72. Tra- sa biegu górzysta, b. ciężka.

— **Międzynarodowy Związek Lekkoatletyczny (IAFF)** zat- wierdził rekord Europy w rzu- cie oszczepem, ustanowiony w ub. r. w Jenie (Niemcy wsch.) przez Janusza Sidłę, rzutem 80,15 metrów.

ZE ŚWIATA

— **Lekkoatletyczne mistrzostwa Europy**, rozegrane w Bernie szwajcarskim, przyniosły wiele sensacji. Emil Zatopek (Cze- chosłowacja), zdobywca trzech złotych medali olimpijskich i rekordzista świata w biegach długich na dziewięć dystan- sów, w biegu na 5000 m był do- piero trzeci za Kucem (Sowie- ty) i Chatoway'em (Anglia). Czas zwycięzcy — 13 min. 56,6 sek. jest nowym rekordem świa- ta. Chatoway był o 100 m za Kucem, a Zatopek o 8 m z Chatoway'em, w czasie 14 min. 10,2 sek.

W biegu na 10 km Zatopek potrafił obronić tytuł mistrza świata, wyprzedzając swego na- groźniejszego konkurenta na tym dystansie, Węgra Kovacsa o 150 m. Czas Zatópka 28 min. 58 sek., jest gorszy o 3 sek. od rekordu świata należącego do Zatópka.

Po biegu na 5 km, Zatopek o- świadczył, że zaniecha biegania na „krótsze” dystanse (5000 m), a będzie się specjalizował w bie- gach dłuższych, od 10 km do Maratonu. Zatopek liczy 32 la- ta i prowadzi b. ostry trening; uważa, że nie jest już tak młó- dy, by być ciągle „świeżym” w biegu na 5 km, gdzie konkuren- cja w ostatnich latach jest b silna.

W rzucie oszczepem Polak. Janusz Sidło, zdobył złoty me- dał (jedy-ny) — wynikiem 86 m 35 cm przed Kuźniecowerem (So- wiety) i Nikkinenem (Finlan- dia).

KRONIKA LONDYŃSKA

ZAWÓD, KTÓRY STAŁ SIĘ NAŁOGIEM WSPINACZKA PO FABRYCZNYCH KOMINACH

Mieszkańcy fabrycznych dziel- nic Wielkiej Brytanii widują od czasu do czasu figurki ludzi, którzy wspinają się na olbrzymie kominy fabryk i gdzieś wy- soko — zdawało by się, że pod niebem — poruszają się równie łatwo i zręcznie jak muchy na suficie. Co ci ludzie tam robią? Jak się czują tak wysoko nad ziemią? Kim są? I — przede wszystkim — dlaczego wybrali

nie w ciemny bity, następnej pracy szukał już jako specjali- sta od kominów. Po pewnym czasie ją znalazł i już odtąd nic innego nie robi, przede wszyst- kim dlatego, że dobrze płacą. Co tam się robi na tych ko- minach?

— Zazwyczaj reperuje się kłamy albo zakłada nowe pio- runochrony. Kłamy są wmu- rowane nie tylko zewnątrz, ale i

— Bardzo przyjemnie, z regu- ły wspaniały widok, bo wokół fabryk nigdy nie ma wysokich budynków, zawsze zimno, za- wsze wiatr, zawsze trochę się chwieje.

— Jak to?

— A no, komin zawsze się trochę kiwa, stopę, czasem — jak wysoki, a wiatr mocny — to i więcej. A to się czuje. Na dole ludzie jak mrówki i tak łatwo spaść, bo te wszystkie ubez- pieczenia, linki i haczyki są prymitywne... Dziwne uczucie.

— Więc dlaczego pan nie znaj- dzie sobie innego zajęcia?

— Bo na kominach, po pier- wsze, dużo się zarabia, a po dru- gie — to trochę tak, jak ci, co chodzą po skałach, wspinają się na Mount Everest, albo jak lotnicy. Gdybym nie mógł wy- łązić na fabryczne kominy, czu- łbym się nieswojo, czegoś by mi w życiu brakowało... No, ale grubsza forsą przede wszyst- kim!

Pan Malcherek jest człowie- kiem niepozornym, niewysokim, nieefektywnym. Ale jego uścisk dłoni, żelazny — mało! stalowy — zdradza niezwykłą siłę. Nie ma w nim bujdy. Może dlatego, że tam, na kominie, kilkadzie- siąt metrów ponad olbrzymim zbiorowiskiem ludzi, już się stoi twarzą w twarz z — żywiołami z naturą...

Gdy kiedyś znowu zobaczymy małą ludzką figurkę na szczycie kolumna fabrycznego — może to będzie pan Władysław Malcherek, robiący „grub- szą forszę” i zarazem radujący się zawodem, który stał się nie- bezpiecznym nałogiem.

— A jak to jest tam na górze?

„Splata honorowego długu”

„Ofiara złożona na pomoc polskim inwalidom, to nie składki dane na odczepne, lecz to splata honorowego długu wobec nich zaciągniętego przez nas, zdrowych i zdolnych do zarobku.

„Wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynią się do ulżenia doli polskich inwalidów, z całego serca błogostawię i proszę Boga, by za okazaną przez nich dobroć stokrotnie zapłacił.”

JÓZEF GAWLINA

Arcybiskup Opiekun Polskiej Emigracji

sobie tak dziwny i niebezpiecz- ny zawód? Bo ja na pewno tam bym nie wlaźł.”

Pan Władysław Malcherek może na te pytania odpowiedzieć, bo po kominach łązi już od wielu lat. Kim jest? — Jak każdy z nas, uchodźcą, który miał możliwość zapoznania się z totalizmem osobiście, więc szuka wolności po tej stronie żelaz- nej kurtyny. Kariera wojskowa też zwyczajna: zaczął służbę w Drugim Korpusie od strzelca, skończył jako plutonowy. Naj- wyższe odznaczenie — Krzyż Walecznych.

Dlaczego pan Malcherek wy- brał sobie ten zawód?

Jak to zwykle bywa — zde- cydował przypadek. Pan Mal- cherek jest właściwie murarzem, a przynajmniej murarzem był w Polsce. Po zwolnieniu z PKPR zaczął pracować jako robotnik budowlany — z początku nie po- zwolono mu się brać do murar- ki. Kiedyś niewielka firma bu- dowlana, która go zatrudniała, przypadkiem dostała niezwykłą pracę — odnowienie starego ko- mina fabrycznego. Normalnie firma nie przyjąłaby tej pracy, ale chodziło tu o jakies sprawy prestiżowe. P. Malcherek był jedynym pracownikiem firmy, który — zgodził się wyleźć na komin. Zarobił na tym dużo, bo płacono mu jakieś nadgodziny. „danger money” i Bóg wie co ale kolegom-murarzom nie przy- padło to do gustu. Wdał się tra- de union i skończyło się na wy- laniu p. Malcherka, oczywiście z przeprosinami, ceremoniami i „very sorry”.

Ale nie ma złego, co by na do- bre nie wyszło. P. Malcherek.

wewnątrz. Wewnątrz pracować jest trudniej, bo komin jest stożkowaty. Gdy jakaś kłama się obluźuje, albo jest zbyt zar- dzewiała, trzeba wmurować no- wą.

— Ale to dziwne, że starczy pracy na utrzymanie całej firmy tylko z kłamer i piorunochronów.

Pan Malcherek się śmieje:

— Nikt sobie nie zdaje sprawy z tego, że po każdej burzy trze- ba wymienić całe dziesiątki, a może setki piorunochronów, bo pioruny rzadko kiedy walną gdzie indziej niż w fabryczne kominy. Pracy nigdy nie brak- nie.

— A jak to jest tam na górze?

NOWA REWIA POLSKA

Ref-Ren i Napoleon Sadek na- pisali nową rewię, którą wysta- wią na scenie St. Pancras Town Hall po raz pierwszy w niedzielę, dnia 12 września. Pozostałe przedstawienia odbędą się w poniedziałek, dnia 13 września, i w niedzielę, dnia 19 września. Rewia, która jest „jubileuszem publiczności”, nosi tytuł „Dla ciebie wszystko”. Udział w niej wezmą: Lucyna Szczepańska, Tola Korian, Nina Oleńska, Zo- sia Terne, Jadwiga Starnawska, Adolf Bożyński, Wacław Dybow- ski, Tadeusz Faliszewski, Lud- wik Lawiński, Ref-Ren, Napo- leon Sadek, trio baletowe (Pola Gobińska, Ludmiła Młada, Co- lin Patrick — soliści grupy ba- letowej Sigurd Leeder). Przy

dwóch fortepianach zasiada Maria Drue i Jerzy Kropiwnicki. Kierownikiem artystycznym jest Ludwik Lawiński, dekoracje wy- konał Stanisław Mikuła.

Bilety w cenie od 3/- do 8/- można nabywać tylko w przed- sprzedazy w Białym Orle, Ogni- sku Polskim, księgarni Orbis i w Domu SPK.

Notatki

— Święto pułkowe 7 pułku ar- tylerii p-panc. rozpoczęło się w niedzielę, dnia 5 września, za- łobną Mszą św. w Brompton O- ratory z poległych i zmarłych żołnierzy pułku.

— O bitwie pod Komarowem mówił płk Prażowski na zebra- niu kawalerzystów w Klubie Ma- rynarzy w niedzielę, dnia 29 sierpnia.

— Po wystawie w Tate Galle- ry oprowadzał w niedzielę, dnia 29 sierpnia prof. Marian Bo- husz - Łotysko.

— Lotnicy z 303 warszawskie- go dywizjonu myśliwskiego im. Tadeusza Kościuszki obchodzili swe święto pułkowe w sobotę, dnia 4 września.

— Nadzwyczajne walne zebra- nie żołnierzy 9 pułku artylerii ciężkiej odbyło się w niedzielę, dnia 5 września, w Klubie Ma- rynarzy.

— Komitet Anglo-Polski Od- wiedz Szpitalnych zorganizował kolejną miesięczną wizytę do chorych Polaków, przebywa- jących w szpitalu w Epsom, w niedzielę, dnia 5 września.

— W piętnastą rocznicę napa- du Niemiec na Polskę odbyła się w niedzielę, dnia 5 września, w Denison House (Victoria), a- kademia, na której przemówie- nia wygłosili pp. Tomasz Arci- szewski i prof. Marian Kukiel. W części artystycznej recytacje wygłosiła p. Barbara Reńska. Na fortepianie grała p. Barbara Du- lębina.

— Święto pułkowe ułanów ma- łopolskich odbyło się w niedzie- lę, dnia 5 września.

KSIAŻKI NA WRZESIEŃ

J. Lużyk	WRZESNIOWYM SZLAKIEM	15/-
H. Piątkowski	KAMPANIA WRZESNIOWA W POLSCE	3/6
E. Różycki	OBRACHUNEK WŁODARZY	7/6
K. Rudnicki	NA POLSKIM SZLAKU	12/6
M. Wańkiewicz	WRZESIEŃ ZAGWIĄCY	4/-
Zbiorowe opracowania:	OBRONA WARSZAWY	wrzesień 1939. il. 5/6
	POLSKIE SIŁY ZROJNE W DRUGIEJ WOJNE ŚWIAT.	część I. tom I. il. opr. 21/-
	Na zamówienie wysyła:	
	Katolicki Ośrodek Wydawniczy „VERITAS”	
	12, Praed Mews, London, W. 2.	

BIBLIOTEKA POLSKA

KATOLICKIEGO OŚRODKA WYDAWNICZEGO

„VERITAS”

12, PRAED MEWS, LONDON, W.2

MIECZYŚLAW LISIEWICZ

GDZIE GORĘCEJ BIJĄ SERCA

Powieść dla młodych i starych

Raz do roku wychodzi w BIBLIOTECE POLSKIEJ ksią- żka szczególnie pogodna i przeświecona wiarą w życie, tak przy tym wybrana, by stanowiła lekturę równocześnie dla młodzieży i dla starszego czytelnika. W ubiegłym roku taką książką były „Wspomnienia niebieskiego mundurka” Wiktora Gomulickiego.

Na ten rok wybieramy nową powieść M. Lisiewicza, autora „Kronik naroczańskich” i „Tropu nad jeziorem”. Z humorem i sentymentem, ze szczególnie cechującą tego pisarza miłością do przyrody ojczyznej — opowie on młó- dym o Polsce, której nie pamiętają, a starym przypomni ich „bezgrzeszne lata”.

TERMIN NADSYŁANIA PRZEDPŁATY

w kwocie 8'6+6d za przesyłkę upływa 30 września 1954 r.

Po ukazaniu się książka kosztować będzie 15/-, Prosimy nie zwlekać z zamówieniem. Czeka, przekazy pocztowe (P.O. i M.O.) na „VERITAS FOUNDATION”

K A T A L O G

100 popularnych paczek

oraz Nowe Przepisy Celne na żądanie.

HASKOBA Ltd.

2, HOGARTH ROAD, LONDON, S. W. 5. Tel: FRE 7888.

POMOC DO POLSKI LEKARSTWA

MATERIAŁY

ŻYWNOŚĆ

15 SIERPNIĄ U POLAKÓW W OSŁO

W niedzielę 15 sierpnia br. Polacy w stolicy Norwegii zaraz po polskim nabożeństwie, wspólnymi siłami urządzili akademie w sali parafialnej przy Akersyn 5. Program jej podzielono na 3 części: pierwszą — ku czci Wnębowzięcia N.M.P., z okazji Roku Maryjnego, drugą — z okazji święta Żołnierza i rocznicy Cudu nad Wisłą, trzecią — z okazji 10-lecia Powstania Warszawskiego.

Wszystkim, którzy swą współpracą przyczynili się do przygotowania i wykonania programu należy się głębokie uznanie i wdzięczność od ogółu. Na szczególne wyróżnienie zasłużyli mały 7-letni Edward Szyperski, który zachwycił obecnych deklamacją wierszyka Makuszyńskiego „O żołnierzu, wielkim panu”. W niejednym oku ukazała się łza radości, gdy polskie dziecko na obczyźnie przemówiło do naszych serc piękną, polską mową. To nam dodało otuchy do dalszej pracy i poświęcenia oraz przypomnielo nasz święty obowiązek wobec naszych dzieci. Kiedyś w przyszłości bowiem ów teraz mały Edward a z nim setki i tysiące innych dzieci jemu podobnych będą nas za to błogosławic.

POLSKI JUBILEUSZ W URUGWAJU

W niedzielę 5 września Towarzystwo im. J. Piłsudskiego w Montevideo, stolicy Urugwaju obchodziło 25-lecie swego założenia. Jest ono najstarszym z istniejących stowarzyszeń kolonii polosokiej w Urugwaju i jedynym z nich, posiadającym osobowość prawną. Dzięki władzom stowarzyszenia nastąpiło w tym kraju zjednoczenie wszystkich polskich organizacji w Związku Towarzystw Polskich w Urugwaju z siedzibą w stolicy. Jest on jakby sejmem Polonii urugwajskiej.

ŚWIĘTO ŻOŁNIERZA W DETROIT

W jednym największych skupisk Polonii Amerykańskiej w Stanach Zjednoczonych, w Detroit, Centrum Przyjaciół Żołnierza Polskiego zorganizowało 15 sierpnia doroczne Święto Żołnierza. Po raz pierwszy jednak zamiast tradycyjnej „parady” tylko organizatorzy połączyli obchód ze zbiórką na rzecz inwalidów wojennych w Niemczech.

◆ Konferencja polskich duszpasterzy. W Lubee (Zach. Niemcy) odbyła się konferencja duszpasterzy polskich z terenu Niemiec. Konferencję przewodniczył ks. prał. Lubowiecki, który również udzielił młodzieży polskiej z Lubeki Sakramentu Bierzmowania.

◆ Uroczystości 2 DSP w Szwajcarii. Oprócz głównej uroczystości 2 DSP w stolicy kraju została zorganizowana dalsza uroczystość w miejscowości Tessin, gdzie znajduje się nieliczne ale dobrze zorganizowane i energiczne koło żołnierzy dywizji.

POLACY NA OBCYZNIE

Udaremniona prowokacja reżymowa w Brazylii

Korzystając z 400-lecia miasta S. Paulo, tamtejszy konsul reżymowy ofiarował miastu pomnik cenionego przez Brazylijczyków Chopina, umieszczając na nim prowokacyjny napis: **LUDOWI PAULISTANSKIEMU. JAKO HOLD W IV STULECIE OD LUDU POLSKI W 10-TĄ ROCZNICĘ REPUBLIKI LUDOWEJ POLSKI. 22. 7. 1954.**

Na szczęście spostrzegli tę prowokację na czas miejscowi wolni Polacy, zrzeszeni w 3 niepodległościowych organizacjach, i wysłali delegację do prefekta m. S. Paulo i do Komisji 400-lecia miasta, wyjaśniając im groźbę wciągnięcia tych demokratycznych instytucji do propagandy komunistycznego reżymu. Delegacje wręczyły im również deklarację Wolnych Polaków w S. Paulo. Tę deklarację doręczyło też redakcjom czołowych dzienników paulistanskich, które ją opublikowały.

Akcję taką przeprowadzili też Polacy w Rio de Janeiro, gdzie polskie protesty opublikowały największe dzienniki.

W dniu zaś 22. 7., obchodzonym przez reżym jako „święto narodowe”, wielki przyjaciel Polski, dekorowany komandorią Polonia Restituta, senator Hamilton Nogueira wygłosił w Senacie Federalnym w Rio de Janeiro energiczną mowę przeciw komunistom w S. Paulo, którzy wykorzystują nazwisko Chopina,

znanego przeciwnika Rosji oraz 10-lecie rządów komunistycznych w Polsce, aby gloryfikować ten okrutny reżym w katolickiej i demokratycznej Brazylii. Mowę swą senator zakończył wezwaniem do rządu, władz i ludności brazylijskiej, szczególnie zaś do młodzieży akademickiej,

aby usunęły prowokacyjny napis z pomnika.

Tymczasem w biały dzień, wśród silnego ruchu ulicznego nieznaną osobą zamalowała prowokacyjną część napisu na pomniku, umieszczając wzamian plakat z napisem: **MOSKALE PRECZ Z POLSKI.** W ostatniej

chwili dwaj robotnicy pod osobistym kierunkiem ob. „konsula”, gorączkowo pracowali, aby usunąć farbę przed przybyciem oficjalnych osób. Ale tych prawie nie było, bo zjawili się tylko niżsi urzędnicy i całość wypadła raczej żałośnie.

Nie obeszło się bez zajść. Oto ob. konsul zwrócił się do policji, by aresztowała paru przyglądających się tej komedii Polaków niepodległościowców, jako sprawców zamalowania pomnika. Policja przeprosiła zatrzymanych, stwierdziwszy, że nie mieli nic wspólnego z zamalowaniem napisu.

Jeden z grupy miejscowych bierutowców gdy otrzymał rzucone z grupy Polaków słowo „zdrajcy”, rzucił się i ciężko pobił jednego ze starszych działaczy społecznych.

Gdy ob. „konsul” święcił 10-lecie „uwolnienia” Polski, przyjmując sowiecką delegację lekarzy przybyłych na kongres specjalistów leczenia raka, rozgłoszając „Radio Record” nadała audycję ilustrującą „fiasko uroczystości pomnikowej”, a prezes St. Hessel odczytał oświadczenie wolnych Polaków oraz oświetlił ich dążenia do oswobodzenia Polski od komunistycznych najeźdźców.

Tak więc „preludium chopinowskie” nowego i gorliwego „konsula” bierutowego ob. Zębowa skończy się, jak się wydaje, marszem żałobnym po jego karierze.

ŚWIĘTO ŻOŁNIERZA I ZŁOT KOMBATANTÓW

w Manchesterze, w niedzielę 26. IX. 1954.

pod hasłem: **W ZJEDNOCZENIU SIŁA**

Tegoroczny obchód Święta Żołnierza w Manchester, organizowany przez Zarząd Oddziału SPK W. Brytanii ku uczczeniu rocznicy zwycięstwa w 1920 r. i 10-lecia walk Polskich Sił Zbrojnych na obczyźnie — jest pomyślany równocześnie jako wielka manifestacja na rzecz zjednoczenia narodowego.

Na obchód złożą się:

Uroczysta Msza św. w sali Kings' Hall w Belle Vue o g. 12, wspólny obiad kombatancki o godz. 13.30,

akademia o godz. 15 w King's Hall (6000 miejsc).

Organizatorzy obchodu za-

CZY PRENUMERUJESZ

STAŁE KSIĄZKI

„BIBLIOTEKI POLSKIEJ”?

prosil szereg wybitnych osobistości i tych przywódców politycznych, którzy przyczynili się do Zjednoczenia.

Wszelkich informacji na temat udziału w zlocie i obchodzie udzieia Komitet Wykonawczy Złotu i Kombatantów, 188a, Shrewsbury Str., Manchester 16.

U INWALIDÓW W FAIRFORD

W hostelu odbyło się okolicznościowe walne zebranie członków Koła Związku Inwalidów Wojennych pod przewodn. p. Cwirko-Godyckiego, na którym p. Wł. Nowosielski zdał wyczerpujące sprawozdanie z VIII Walnego Zjazdu delegatów Zw. Inw. Woj. w Londynie. Wybrano Komitet Miesiąca Inwalidy, który postanowił dołożyć wszelkich starań, aby akcja zbiórki w ramach „Miesiąca Inwalidy” w dniach od 15 sierpnia do 17 września dała jak najlepsze wyniki.

Prof. Wielhorski w Penrhos

Z początkiem ub.m. odbył się staraniem miejscowego Koła Związku Ziem Półn.-wschodnich wykład prof. W. Wielhorskiego na temat „Rola Polaków w dziejach W. X. Litewskiego”.

W pierwszej części wykładu prelegent przedstawił dzieje przenikania elementu polskiego na teren W. X. Litewskiego, począwszy od akcji kolonizacyjnej szczerpów polskich w okresie wczesnohistorycznym, poprzez przymusowe przesiedlenia branców w okresie najazdów Litwy na ziemie polskie, a następnie przez dobrowolne wychodźstwo z Polski w okresie pounijnym. Pomimo stosunkowo b. nieznacznej ilości mieszkańców polsk. (około 2% zaludnienia Litwy) ich kulturalny wpływ okazał się tak duży, że w krótkim czasie element polski wysunął się na czoło warstw dziejotwórczych W. X. Litewskiego.

Analizie wpływów i oddziaływań innych grup kulturalnych poświęcił prelegent drugą część

wykładu, wyjaśniając, dlaczego ani kultura gniazdowo-litewska ani też ruska nie mogły stawić czoła prężności cywilizacyjnej elementu polskiego.

Wykładu prof. Wielhorskiego, wypowiedzianego jak zwykle z wielką swadą i erudycją, wysłuchało liczne grono stałych mieszkańców Penrhosu i przybyłych letników.

TYLKO 600 ZŁ. CŁA

PLACI ODBIORCA W POLSCE ZA

MASZYNE DO SZYCIA
którą można wysłać
tylko przez naszą firmę.

SINGERA

Ceny od £ 31 loco Gdynia.

TAZAB Ltd.

22, Roland Gardens,
London S. W. 7.

● Żądajcie naszych katalogów towarowych i lekarskich do Polski i za „Linie Curzona”, zawierających również stawki celne przy każdej pozycji.

„ŚLUBY PANIENSKIE”

W COVENTRY

Świetną tę komedię w 5 aktach, A. Fredry, wystawił zespół amatorski Koła Polskiej Młodzieży Katolickiej w Coventry, w dniu 21 ub.m. w obsadzie: P. Dobrucka — S. Chustecka, Aniela — T. Bielawska, Klara — G. Gołębiowska, Radost — T. Kołczewski, Gustaw — F. Chustecki, Albin — K. Czauder-na, Jan — J. Bednarek. Reżyserował p. T. Łopuszański, dekoracje — p. Z. Garlickiego. Piękne kostiumy i dobra charakterystyka przyczyniły się do powodzenia przedstawienia. Młodzi amatorzy prawie wszyscy wywiązali się ze swoich ról bardzo dobrze. Liczni widzowie oklaskami wynagrodzili wysiłek zespołu.

POLSKIE OSIEDLA W CHECKENDON I NETTLEBED ZŁOŻYŁY NAJMILSZY I NAJCENNIJSZY DAR DLA FAWLEY COURT

Ks. superior J. Jarzębowski z Fawley Court przesłał na ręce proboszcza polskich osiedli Checkendon i Nettlebed ks. Stanisława Nowaka list tej treści:

Szanowny i drogi Księżo Proboszczu,

Pragnę złożyć Księdzu Proboszczowi oraz na Jego ręce tym pośród mieszkańców Checkendon i Nettlebed, którzy swą bezinteresowną i ofiarną pracą pod kierunkiem PP. Maika i Bąka tak bardzo wydatnie dopomogli nam w remontowaniu Fawley Court, nasze najserdeczniejsze podziękowanie. Dar złożony przez parafian Księdza Proboszcza w postaci odmalowania całego drugiego piętra kolegium należy do najmilszych i najcenniejszych, jakieśmy dotąd ze strony polskiego społeczeństwa uchodźczego otrzymali. Ma on dla nas wielką wartość moralną, jako wyraz poparcia dla naszej akcji oświatowej wśród młodzieży polskiej, oraz poważne znaczenie materialne, umożliwi nam bowiem przeprowadzenie szeregu innych inwestycji w Kolegium, na które nie mogliśmy sobie w innych warunkach pozwolić.

Uważając, że wiadomość o tym pięknym czynie obywatelskim parafian Księdza Proboszcza powinna dotrzeć do wszystkich ośrodków polskich w tym kraju, przesyłam odpis tego listu K.O.W. „Veritas” z prośbą o zamieszczenie go w jednym z najbliższych numerów „Gazety Niedzielnej”.

Proszę przyjąć, Księżo Proboszczu, wyrazy szacunku i poważania

(—) Ks. J. Jarzębowski

★

OSOBISTE

W piątek, dnia 10 września, o godz. 8.30 w Brompton Oratory zostanie odprawiona Msza św. dziękczynna za poprawę w ciężkiej chorobie Stefana Czepila, który w dniu swego Patrona opuścił szpital.

Koledzy z Drukarni
Kat. Ośrodka Wyd. „Veritas”

Polski optyk

D. S. GUNSTON F. A. D. O.

Dispensing Optician

TROY COURT, 216, Kensington High Street
London, W. 8. Telefon: WES 6079.

OKULARY i NAPRAWY

Okulary do Polski na recepty krajowe. Godziny przyjęć:
Od poniedziałku do piątku 9.30—18. w soboty 9.30—13.00.

GINGER ROGERS

Piękna ta i znana dziś aktorka filmowa amerykańska zaczęła swą artystyczną karierę jako tancerka i partnerka Freda Astaire. Ponieważ taniec poważnie nadwyrężył jej serce, przeszła do ról dramatycznych, wykazując poważny talent. Obecnie jest jedną z gwiazd Hollywoodu.

OGŁOSZENIA DROBNE

OKAZJA

Martwisz się cłem? Oferuję ang. łańcuchy row. i motocyk. łącznie z opłaconym cłem i dost. do odbiorcy w Polsce. Szczegóły: Gaz. Niedz. Box Nr 709.

NYLONY zawsze się oplacają! 2 pary nylonów export marki MORLEY lub PLAZA lot. do Polski £ 1.00. HASKOBA LTD. 2, Hogarth Rd., London. S. W. 5.

Stare poloniki, książki wydane przed wojną, wyczerpane — można sprzedać i nabyć przez kwartalnik VIDE.

Macie książki na sprzedaż? Ogłaszajcie w dziale „książka” kwartalnika VIDE (3/- za 9 słów lub mniej i 4d. za każde następne słowo, albo 45 cent. amer. za 9 słów lub mniej i 5 cent. za każde następne). Chcecie książki nabyć? czytajcie VIDE (egz. 1/9, rocznie 7/6 albo 25 cent. amer., rocznie \$ 1.20). Zadzajcie we wszystkich księgarniach i kioskach. Wydawca i przyjmujący ogłoszenia i prenumeratę:

Taurus Ltd., 95, Black Lion Lane, London, W. 6.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: 12, PRAED MEWS, LONDON, W.2, Telefon AMB 6879. VERITAS FOUNDATION PUBLICATION CENTRE. Prenumerata (z przesyłką) płatna z góry: miesięcznie 2/6; kwartalnie 7/-; półrocznie 14/-; rocznie 28/-. Niezamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca. OGŁOSZENIA: 1 cal przez 1 łam £ 1. W tekście 50 % drożej, na pierwszej stronie 100 % drożej. Za każde następne ogłoszenie tej samej treści — opust, zależny od ilości ogłoszeń. Nekrologi 10/- za cal. Ogłoszenia drobne: 1/- od wiersza. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada. PRZEDSTAWICIELSTWA ADMINISTRACJI: ARGENTYNA: „Laborer Polaca”, Av. Leandro Alem 641, Buenos Aires;

BEZ RETUSZU O CO CHODZI?

Nie mam zwyczaju odpowiadania na zarzuty niejasno sformułowane, czyli mówiąc po prostu: wtedy gdy nie wiem o co chodzi, a w dodatku, gdy zarzuty skierowane są nie przeciwko mnie lecz przeciw komu innemu. Ze jednak tym razem mój rodak oprócz wymyślenia podał osobno swoje nazwisko i adres, przeto list jego w całości ogłaszam:

LIST OTWARTY DO IMC PANI OSY - GDERSKIEGO W SPRAWIE NIJAKIEJ ZWŁOKI NIE CIERPIĄCEJ

Szanowny a wielce mi miły Panie Bracie (wybacz, że herbu Waszmość Pana nie wymieniam, w nieświadomości co do jego brzmienia pozostając). Jako to w naszej Polsce zawsze pana po cholewach poznać można było, a na tym wygnaniu szlachcic szlachcica po dubeltowym przewisku poznać może, takim też sposobem brata szlachcica w Waszmość Panu odkrywając z następującą molestacją się zwracam.

Jako wierny i do Wiary Ojców przywiązany katolik znieść tego nie mogę, aby poganin jakowyś. Grek starożytny, czy zgoła Turczyn, krzyżówki do niedzielnej gazety układał i zamiast o Świętych Pańskich katechizmie, o zbereżnych jakowychś bóstwach nas pouczał.

Prawda to, że i ja do szkół za młodych lat chadzałem i bakałarza dobrego posiadałem, ale w onczas wolałem z koniem i szabłą po błoniach uganiać, niżeli o sprostych poganach czytać. Zważ Waćpan, czy skryba ów

od Wiary Ojców odwieść nas nie zamierza i rady niżej podpisanego racz przyjąć.

Rady zaś moje są następujące:

primo — na redakcję „Gazety” Niedzielnej zajazd należy uczynić.

secundo — poganina ówego zaraz siłą ochrzcić.

tertio — pokutę srogą mu zadać.

quarto — do poprawy przystąpić.

W razie jeżeli poganin ten znaczną a znaną osobą być by się okazał, należy go w tytuł szlachecki i dubeltowe przewisko opatrzyć, oraz dobra mu jakoweś w „Veritasie” przeznaczyć.

Takim sposobem Brac nasza na emigracji pozostająca starogreckiego katechizmu, ani talmudu nijakiego, kupować nie musi, a oszczędzone dukaty na starogreckie pobożnych ksiązek zachować poradzi.

Tę moją radę wyluszczywszy kreślę się w estymie wszelkiej względem Waszmość Pana pozostając

Halas-Gębski Urodzony

Kochany Panie Bracie! Molestacja Waszmości słuszniej by do owego skryby, który krzyżówki układa skierowana być mogła, przecześ tedy Waćpan do mnie się, jak rzep do psiego ogona przyczepił? Nie chcąc wszakże postąpić z Waścią niegrzecznie, jako towarzysz pałerny Skrzetuski, z Czaplinskim, racje moje za sprawą wyeksplikować śpieszę.

A cóż to Waści wadzi, że w owych krzyżówkach o innych jakowychś bóstwach mowa? Ażali krzyżówka to lekcja katechizmu albo o Świętych Pańskich opowiadanie? Ażali Waszmość strefnisz się jako prawy katolik samo słowo talmud wypowiedziawszy, albo w krótki krzyżówki wpisawszy? Ładnie to i przystojnie Polakowi i szlachcicowi na bliźniego w ten sposób zniechęca napadać, suchej na n'm nitki nie zostawisz? A cóż ów pisarz, krzyżówki układający, miał wpakować w owe kratki, gdy mu jakieś takowe słowo wypadło, które Waszmościwym uszom się nie podoba? Godzi się za to na niego hultajskim obyczajem kubły pomyj wylewać, od poganinów, Greków, czy zgoła Turczynów nauragawszy? Ejże, Panie Bracie, zaniechajcie tej swawoli, bo jakoż jedność i zgoda ma między nami w wielkich politycznych dyskursach zapanować, gdy w mizernych sprawach jakiegoś słowa z krzyżówki wyjętego takowe sobie zbereżenstwa nawzajem będziemy prawić.

Mniemam wszelako, że takież i rady Waszmość, w epistole wyluszczone bez właściwej odpowiedzi pozostać nie mogą. Od redakcji plenipotencje otrzymawszy eksplikuję Waści, że pisarz krzyżówek naszymi nijakim poganinem, wyjąwszy przed Chrztm świętym, nigdy nie był i nie jest, jeno prawym katolikiem. Ochrzczony zaś został jeszcze jako niemowlę w pieluski owinięty będąc. Na redakcję niedzielnej gazety zajazd Waćpano warcholsku możesz czynić, z w elką siłą wszelako zostanie on odparty. Siłą nikogo chrzcić, pokuty mu zadawać i do poprawy przymuszać prawemu katolikowi nie lza, więc tedy zaniechaj Waćpano o tych poczynaniach myśli. I bacz, że kij, z jakim się Waćpano nań porwał, ma, jako kij każdy, dwa końce i oboma boleśnie ugodzić może.

Michał Osa-Gderski

APTEKA POLSKA mgr. STANISŁAWA EHRBARA FULHAM PHARMACY

608, Fulham Rd., London, S.W. 6, England. Tel: REN 4126. Wysyła wszelkie leki do Kraju po cenach katalogowych.

STREPTOMYCINA 10 x 1 g.	£ 1. 6.0
PENICYLINA ol. 1 opak. 5 butelek	£ 2. 7.0
RIMIFON 500 tabl.	£ 1. 6.6
WITAMINA B 12 50 amp. 50 mgrs.	£ 1. 5.0

ROZRYWKI UMYSŁOWE

KRZYŻÓWKA Nr. 36

POZIOMO: 1. Tak nazywają w Polsce uchylającego się od pracy. 4. Niekiedy się upijają na... 8. Zwykły posiłek. 10. Cicho, lekko (muzyce). 11. Bywa rankiem na trawie (wspak). 13. Kolor w kartach. 14. Będzie w brudnej głębokiej wodzie. 16. Kojarzy się z sanitariuszem. 17. Uraza. 19. Męski strój wieczorowy. 20. Z nią kryształ traci wartość. 22. Rękojęść steru. 23. Wąskie wejście. 24. Kraj w Ameryce Południowej.

PIONOWO: 1. Wielkie lasy. 2. Twórca reformacji. 3. Siedzi przy dzieciach. 5. Wyspa u wybrzeży afrykańskich. 6. Dostarcza sensacji do dziennika. 7. Kogut jadalny. 9. Przystawianie. 12. Królewskie imię w Polsce. 15. Rosyjskie imię żeńskie. 18. Służy do puszczania baniek mydlnych. 19. Ulica w Warszawie. 21. Przystroj zielenią.

Rozwiązania należy nadsyłać do dnia 15 września br. Za trafne rozwiązanie Redakcja przyzna w drodze losowania kupon wartości £ 1. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu”.

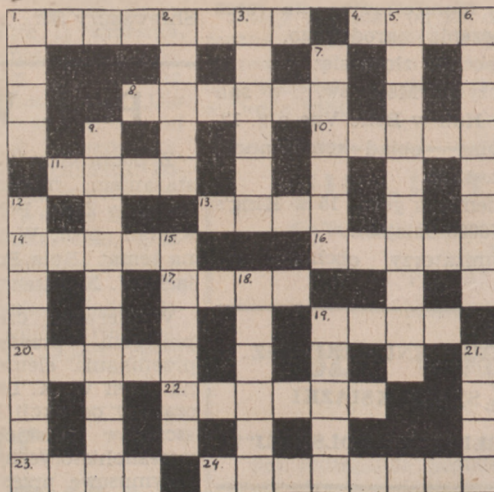
OMYŁKOWA NUMERACJA poprzedniej krzyżówki należy poprawić na NR 35.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 33

POZIOMO: Porzeczki, sówiet, rozłóg, naroko, natura, Niemen, sernik, idylla, silny, wentyl, Egeria, Missisipi.

PIONOWO: Powiat, zatoka, chrzan, miałki, Stanisław, glinianka, orbis, nigdy, regnum, silnik, indeks, laurki.

Nagrodę w postaci kuponu wartości £ 1. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu” otrzymuje na podstawie losowania p. S. Miechowicz, 10, Elmfield Street, Manchester 8.

W kilku słowach

Albert Einstein oświadczył niedawno: Zniszczenie świata w wyniku rozbicia atomów jest równie mało prawdopodobne, jak pożar świata po wynalezieniu zapalnika.

Około 1.500 dziewcząt w wieku od 15 do 16 lat sprzedano w Japonii. Powszechnie dane ogłosił japoński rocznik statystyczny.

Sąd australijski skazał p. Perle Parult na 3 funty grzywny za pijaństwo, po czym dołożył jeszcze karę 2 dni aresztu za przyjęcie oskarżonej do sądu w stanie opilstwa.

Dwaj Francuzi Jacques Cornet i Henri Lochon przejechali jako pierwsi trasę Meksyk — Ziemia Ognista w małym 2-osobowym samochodzie marki Citroën. Przejechali oni przez pustynię na dystansie 2.800 km.

Słynny statek głębinowy francuskiej konstrukcji „Bathyscaphe III” osiągnął rekordową głębokość 4.050 metrów na wodach Oceanu Atlantyckiego u wybrzeży Dakaru.

Policja w Nowym Jorku wykryła ogromny arsenał broni rewolucjonistów kubańskich, którzy chcieli obalić rząd na Kubie. Broni była pochodzenia „wschodnio-europejskiego”.

OGŁOSZENIA DROBNE

ZNACZKI POCZTOWE

„Sznuj cztery wolności” — nadruk na znaczkach Poczty Osiedli Polskich w Italii, seria 5 znaczków — 2/-; 200 różnych znaczków włoskich — 5/-; 50 różnych San Marino — 2/6; 25 różnych Watykan — 2/6.

ALFRED BEDNARSKI
DELAMERE PARK,
NORTHWICK, CHESHIRE.

Do szewca po buty — do apteki po leki
Mgr B. Dalski Mgr L. Oliwa
APTEKA LTD.

The Brompton Pharmacy
68, Fulham Road,
London, S.W.3
Tel.: KEN 7410

A.C.P.H., 12 amp. £ 2.10.0
500 tabl. Rimifon £ 1. 6.6
10 gr. Streptomycyny £ 1. 6.0
3 ml. Penicyliny olej. £ 0.10.0

NA PLAŻY

Powiedziałeś, że idziemy się ochłodzić na plażę. Ależ tu strasznie gorąco?

AUSTRALIA: „Vistula” (Australia) Pty Ltd., 77, Pitt Str., Sydney oraz „Spotem”, 85, Wattle Ave., Royal Park, Adelaide, S. A.; BELGIA: E. Kulakowska, 101, Rue Auguste Lambotte, Bruxelles; BRAZYLIA: Z. Kietlińska, Av. Batel 1514, Curitiba, Parana; FRANCJA: Przedstawiciel Generalny — „Libella” Librairie, 12, Rue St. Louis-en-l'Île, Paris IV; HOLANDIA: P. M. K., Schorsmolenstraat 9, Breda; KANADA: Canadian Mosaic Publishers, Suite 1, 4118, Western Ave., Montreal 6 oraz International Book Service, 57, Queen Str. W., Toronto i „Radegast”, 570, Aberdeen Ave., Winnipeg, Man; NIEMCY: S. Mikiciuk, Seehamerstr. 4, Bar. 16 B/2 (13B) München 54 oraz „Infor-

macja Prasowa”, Postfach 86, (23) Quakenbrück; NORWEGIA: B. Łubiński, Fagerturnveien 14, Bestun ved Oslo; STANY ZJEDNOCZONE: „Gryf Publications”, 615, Henry Str., Utica, N.Y., oraz M. Kijowski, 13171, McDougall, Detroit 12, Mich., oraz J. Stojanowska, 424, Ave „E”, Bayonne, N. Jersey, oraz „Pomoc” — Export Import, 761, Fillmore Ave., Buffalo 12, N.Y.; SZWAJCARIA: Mgr A. Bocheński, Case Postale 12, Fribourg 2; SZWECJA: Mgr B. Kurowski, Lund, Revingegatan 13 B; WŁOCHY: Mme Z. Bulhak-Jelska, via Salara 300 C, Roma.

W sprawach prenumeraty i ogłoszeń prosimy porozumiewać się z przedstawicielami.